

KONVERENTS**Nigel Farage, kes muutis maailma**

Pärnu Juhtimikonverentsi esineja Nigel Farage'i roll Brexitis viis selleni, et mullu võistles ta Venemaa presidendi Vladimir Putini ja USA presidendi Donald Trumpiga ajakirja Time aasta mõjukaima inimese tiitlile. ▶ 6-7

KASULIK**Mihkel Raua avaliku esinemise meespea**

Avalik esinemine sarnaneb rokkkontserdiga: tähtis on, mismoodi alustate ja mismoodi lõpetate, jagab oma kogemusi sage esineja Mihkel Raud. Oluline on suuta end kohe alguses kehtestada. ▶ 15

INVESTOR**Poliitilised riskid pidurdavad**

Prantsusmaa presidendivalimised, mille esimene voor sel nädalavahetusel kätte jõuab, hoiab investorite närvid pingul. Toibuv Euroopa majandus ahvatleb investeerima, kuid poliitika võib kõik uppi lüüa. ▶ 18-19

PÄEVA TEGIJA ▼**Aas ja Sarapuu korrupsiooniküttide ette**

Tallinna linnajuhid **Arvo Sarapuu** ja Taavi Aas kutsuti pealinna prügimajanduse jamade tõttu riigikogu korrupsioonivastase erikomisjoni ette selgitusi andma. Erikomisjoni esimehe Artur Talviku sõnul on Tallinna prügimajanduses viimasel ajal toimuva kohta kerkinud palju küsimusi ning seetõttu saigi komisjoni liikme Ants Laaneotsa initsiatiivil Sarapuu ja Aas komisjoni ette kutsutud. Viimastel kuudel on linnaelanike suure pahameele pärvinud süvamahutite tühendamise ebaõnnestumine ja Nõmmel loata prügi vedanud Baltic Waste Management (BWM).

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Teisipäev, 18. aprill 2017
nr 74 (5672) 3 eurot

EUR/USD
1,0647 ▲

USD/EUR
0,9391 ▼

EUR/SEK
9,5865 ▲

EUR/RUB
59,7109 ▼

NordPool
34,19 ▲

Euribor
-0,246 ▼

FOTO: RAUL MEE

KONTSERN

Teine tulemine

Puidutööstuse Sylvesteri müügist saadud rahaga ehitas Kaido Jõelet üles justkui teise elutöö ning rajas Kaamos Kinnisvarast isesuguse kinnisvaraimpeeriumi. ▶ 4-5

LÜHIDALT

Cleveron laiendab USAs haaret

Walmarti asepresident Mark Ibbotson tunnistas, et pakiroboti pilootprojekt Cleveroniga on olnud edukas ning neil on plaanis laiendada seda võrgustikku ka teistesse piirkondadesse. Ameerika jaekett Walmart on paaris kaupluses juba kaheksa kuud testinud Cleveroni pakiroboteid. Cleveroni kaasasutaja ja tegevjuhi Arno Küti sõnul on nende koostöö Walmartiga olnud professionaalne ja produktiivne. Walmart teenindab rohkem kui 140 miljonit klienti iga nädal.

Kinnisvarafirmad: buumiga praegust võrrelda ei saa

Kuigi märtsis sõlmiti rekordiliselt palju kinnisvaratehinguid, ei pea kinnisvaraasjatundjad olukorda 2007. aasta buumiga võrreldavaks ning järsku kukkumist esialgu ette ei näe, kirjutas ERR. 1Partner Kinnisvara tegevdirektor Martin Vahter ütles ERRile, et kinnisvaraturg peegeldab majanduse üldist seisut ning kui majanduses ei tule mingit sellist ootamatust, nagu oli 2008. aastal Lehman Brothersi pankrot, mille tõttu toona krediidikraanid kõikjal kinni keerati, siis ei peaks ka kinnisvaraga mingid äkilisi muutusi toimuma.

Palo: kortermajade jaoks võiks kaaluda laenu võtmist

Korterelamute rekonstrueerimiseks mõeldud euronaha saab otsa juba tuleval aastal ning ettevõttejuht Urve Palo usub, et programmi jätkamiseks võiks riik laenu võtmist kaaluda, vahendas ERR.

"Me oleme teinud lisataotluse, et oleks järgmisest aastast ja edasi võimalik uut raha peale saada. Hetkel me ei ole sellele taotlusele heakskiitu saanud. Me taotlesime 25 miljonit eurot aastast juurde. Kui me ei saa järgmiseks aastaks, eks me taotleme siis 2019. aastaks," selgitas Palo. Et tänastest riigi tuludest neid 25 miljonit lisaeurot ei paista, võiks riik Urve Palo hinnangul kaaluda laenu võtmist.

Unitedi skandaal rõõvis investoreilt miljoneid

Eelmise nädala algul ilmus sotsiaalmeediasse video, kus on näha, kuidas United Airlinesi ülebroneeritud lennult inimest jõuga minema veetakse. United Airlinesi aktsia hind langes alates eelmisest reedest 2,6% võrra. FactSeti andmeil kukkus Unitedi turuväärtus pea 570 miljoni dollari võrra. Lennufirmasse on investeerinud ka guru Warren Buffett ja tema kaotus skandaalist on enam kui 52 miljonit dollarit. Samas võib praegu olla hea hetk United Airlinesi aktsiaid osta.

MAKSUD

Madalam tulumaks toob algsest plaanist vähem tulu

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee

Uued arvutused näitavad, et riik teenib regulaarselt dividendi maksvate firmade tulumaksuäärast langetamiselt tuleval aastal 9 miljonit eurot koalitsioonilepingu plaanitud vähem.

Rahandusministeerium saatis eile teistele ministeeriumitele kooskõlastamiseks eelnõu, millega langeks 14%-le see osa firma makstavast dividendist, mis võrdub sama ettevõtja eelneva kolme aasta keskmise Eestis maksustamisele kuulunud jaotatud kasumiga. Riik ootab, et see motiveerib ettevõtjaid jaotama kasumit regulaarselt ja stabiilselt.

Uue võimaliku novembris sõlmitud lepingu järgi oleks niinimetatud küpsete ettevõtete madalam tulumaksuäär pidanud juba 2018. aastal sisse tooma 107 miljonit eurot. Rahandusministeeriumi uued arvutused näitavad aga, et tegelik võimalik laekumine on 9 miljoni jagu väiksem ehk riik võib sellest tuleval aastal teenida vaid 98 miljonit eurot.

Vaja leida järgmisi rahaallikaid

Sama summa ehk 9 miljonit eurot läheb koalitsioonilepingu kokku lepitud maksma näiteks doktoranditoetuse kahekor-

▲ Sven Sester leidis, et äriühingute tulumaksuäär ei ole naaberriikidega võrreldes enam atraktiivne. FOTO: ANDRAS KRALLA

800
miljoni euro ringis on Eesti äriühingutel nõudeid välismaal asuvate emahingute vastu.

distamine. Koolitoidu toetuse suurendamine 1 euroni läheb maksma 6 miljonit eurot aastas, kultuuritöötajate palgatõusu hind on 10 miljonit eurot. Kui valitsus soovib selles summas kulutusi siiski teha, tuleb raha ilmselt leida muudest allikatest.

Riigi nelja-aastase eelarvestrateegia kõnelused jätkuvad

täna, kokkulepe tuleb saavutada aprilli lõpuks.

Sel aastal vähendaks dividendi maksu korra muutmine aga maksulaekumisi 18 miljoni euro võrra, kuna firmad nihutavad kasumi jaotamise edasi. Tuleval aastal ootabki riik väga suurt maksutulu peaaeglikult just nihkumise tõttu.

Algselt arvestatust vähem tulu laekub ka järgnevatel aastatel – 2019. aastaks ootab riik maksutulu nüüd 63 miljonit eurot, mis on 13 miljoni võrra võimuleppe oodatust vähem. Aastal 2020 peaks laekumine olema 37 miljonit, samas kui poliitikud ootasid sel aastal 46 miljonit eurot maksutulu. Rahandusminister Sven Ses-

ter leidis, et Eesti äriühingute tulumaksusüsteem motiveerib ka n-ö küpsusfaasis ettevõtteid pigem kasumit ühingusse hoidma kui jaotama. "Lisaks ei ole kehtiv äriühingu tulumaksuäär naaberriikidega võrreldes välisinvestorite jaoks enam piisavalt atraktiivne. Uus süsteem muudab Eestis jaotatud kasumi maksustamise konkurentsivõimelisemaks kui Leedus või Lätis, kus maksuäär on 15 protsenti," põhjendas minister.

Firmasene suurlaenu

Eelnõu teine eesmärk on tõkestada kasumi kaudset väljavõtmist, andes emahingule või muule kontserni liikmele laenu. Selleks on eelnõus ettepanek kehtestada emahingule või teistele kontsernistruktuuri ühingutele ja sama emafirma teistele tütarettevõtetele maksuvabalt antavate laenude piiriks äriühingusse sisse makstud kapitali ja firma võetud laenu summa. Seatud piiri ületavad laenusummad maksustatakse 20protsendilise tulumaksuääriga.

Kui laenu kahe aasta jooksul tagasi makstakse, tagastab riik ka tagatisraha. Kui laenu selle aja jooksul ei tagastata, muutub tasutud summa lõplikuks äriühingu kasumil tasutud tulumaksuks.

MAKSED

Palgamakse teenus deklareerib ise maksud

Uue palgamakse teenuse abil saavad ettevõtjad palga välja maksta, deklareerida ja maksud tasuda LHV internetipangas ilma e-maksuametit/e-tolli külastamata.

Eelkõige lihtsustab LHV panga ning maksu- ja tolliameti koostöös valminud uus teenus palga deklareerimist väikese suurusega ettevõtjate jaoks, kellel on lihtsam tüüpi palgaväljamaksed. Palgamakse teenuse kasutamisel vabanevad ettevõtjad enamikul juhtudel erinevatesse keskkondadesse andmete sisestamise kohustusest.

Maksu- ja tolliameti maksude osakonna juhataja Evelyn Liivamägi sõnul on panga ja ameti koostöös valminud uus tee-

TASUB TEADA
Palgaväljamakse muutuks lihtsamaks

Palgamakse teenust saab kasutada kuue eraisikule tehtava väljamakse puhul:

- palk;
- juhatusel liikme tasu;
- võlaõigusliku lepingu järgne tasu (nt töövõtuleping);
- haigusraha;
- sotsiaalmaksu miinimummäärast tasumine;
- maksustatava dividendi väljamakse.

Vanaviisi tuleb deklareerida teist tüüpi töötajale tehtavad väljamaksed ja väljamaksed mitteresidentidele.

ALLIKAS: LHV

nus näide sellest, et deklaratsioonivaba ettevõtlus võib olla täiesti teostatav eesmärk. "Meie eesmärk on kaotada ära vajadus liikuda erinevate keskkondade vahel, et oma maksukohustust täita. Soovi korral peab andmete edastamine olema ettevõtjatel võimalik ka nende süsteemide kaudu, millega nad niigi igapäevaselt toimetavad," selgitas Liivamägi.

LHV jaepanganduse juht Andres Kitter kutsus ettevõtteid teenust proovima. "Oleme palgamakse loonud ettevõtjate vajadusi arvestades ja teinud valmis paindliku lahenduse, mida kutsume kõiki ettevõtteid proovima," lisas Kitter.

ÄRIPÄEV.EE

» Meie eesmärk on kaotada ära vajadus liikuda erinevate keskkondade vahel, et oma maksukohustust täita.

maksu- ja tolliameti maksude osakonna juhataja Evelyn Liivamägi

MEIE TEAME KUIDAS

korrektne pakendiaruanne

www.arukasarundlus.ee

A
TOLLIAAGENTUUR
ARUKAS ARUANDLUSinternetiturunduse
meistriklassid
turundustreff.ee

Turundus Facebookis / Wordpress / Sisuturundus internetis / Google Adwords / Google Analytics

1352 IDEED

PIDUPÄEVA
KORRALDAMISEKS

Pidupaev.ee

EXPRESS

KOLIMISTEENUSED

Tel 613 9737, 503 6450 | ava@ava.ee | www.ava.ee

TAMREX

Iga hinnaastmega mugavam samm!

TAMREX'is on parim tööjalanõude valik. Ka kõige nõudlikum klient leiab meie juurest jalanõud vastavalt oma vajadustele. Liigu kvaliteeditrepil kindla sammuga ülespoole.

FW270
55€

COFRA Aksi S3 SRC turvakingad

Vetthülgavast nahast pealsete ja hingava antibakteriaalse tekstiilvoodriga (Sany-Dry) antistaatilised turvakingad. Kahekordse tihedusega PU-välisald talub õli ja mitmeid kemikaale.

TOPreturn
COMPOSITE TOE CAP
200 J

Komposiitmaterjalist turvanina – parem soojusisolatsioon, kergem kui metallist turvanina

SANY-DRY®

78450
79€

COFRA Petri S1P SRC turvakingad

Hingavast tekstiilist ja patenteeritud COFRA Microtech materjalist vastupidavate pealsetega antistaatilised turvakingad. PU/TPU-libisemiskindel välisald talub õli ja mitmeid kemikaale, hea löögisummutus.

ALUMINIUM 200J
Kerges tulumiumist turvanina

APT PLATE
Anti Perforation Textile
ZERO PERFORATION
EN 12568:2010

SANY-DRY®

LÖHNASTATUD
SISETALD

APT torkekindel tald – parem soojusisolatsioon, kerge ja painduv

JE028
98€

COFRA Beach Soccer Grey S1P SRC turvakingad

Hästihingavast tekstiilist jalanõud on kerged ja mugavad. Sees jalga toetav sisetald. EVA/TPU välisald talub õli ja mitmeid kemikaale. Alumiiniumist turvanina ja tekstiilist torkekindel tald. Turvaninal TPUS taitse.

ALUMINIUM 200J
Kerges tulumiumist turvanina

APT PLATE
Anti Perforation Textile
ZERO PERFORATION
EN 12568:2010

VÄÄNDUMIS-
KAITSE

SUPER
HINGAV

11
Hendapoint

ESD

SRC

Libisemiskindlus

APT torkekindel tald – parem soojusisolatsioon, kerge ja painduv

BA024
39€

78400
69€

BA029
39€

B493T
85€

26012.201
118€

26032.201
98€

SG80223
122€

11550
79€

COFRA Riemann S1P SRC turvasandaalid

Pehmest mikrofiibrilist pealsetega hingavad sandaalid. PU/TPU välisald talub õli ja mitmeid kemikaale. Madala elektritakistusega.

TOPreturn
COMPOSITE TOE CAP
200 J

Komposiitmaterjalist turvanina – parem soojusisolatsioon, kergem kui metallist turvanina

APT PLATE
Anti Perforation Textile
ZERO PERFORATION
EN 12568:2010

VÄÄNDUMIS-
KAITSE

LÖHNASTATUD
SISETALD

ESD

SRC

Libisemiskindlus

APT torkekindel tald – parem soojusisolatsioon, kerge ja painduv

13050
87€

COFRA Guttorm S1 P ESD SRC turvasandaalid

Nahast pealsetega antistaatilistel jalanõudel on hingav antibakteriaalne vooder (Sany-Dry) ja pehmest polüuretaanist anatoomiline sisetald. Kahekordse tihedusega polüuretaanist välisald talub õli ja mitmeid kemikaale, hea löögisummutus.

SANY-DRY®

TOPreturn
COMPOSITE TOE CAP
200 J

Lai liist ja komposiitmaterjalist turvanina – biomehaaniline room järgib jala kuju

APT PLATE
Anti Perforation Textile
ZERO PERFORATION
EN 12568:2010

VÄÄNDUMIS-
KAITSE

LÖHNASTATUD
SISETALD

SUPER
HINGAV

ESD

SRC

Libisemiskindlus

APT torkekindel tald – parem soojusisolatsioon, kerge ja painduv

COFRA Pakri S1 SRC turvasandaalid

Ülikerged nahast pealsete ja hingava tekstiilvoodriga antistaatilised sandaalid. Kulumiskindlad tugevdused nina- ja kannaosas, hea löögisummutus.

TOPreturn
COMPOSITE TOE CAP
200 J

Komposiitmaterjalist turvanina – parem soojusisolatsioon, kergem kui metallist turvanina

SANY-DRY®

Hinnad sisaldavad käibemaksu 20% ja kehtivad kuni 31.08.2017 või kuni kaup ja ätkub!

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN
Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35

TARTU
Aardla 114, Ringtee 37a

PÄRNU
Riia mnt 169a, Savi 3

RAKVERE
Pikk 2

VILJANDI
Riia mnt 42a

JÕHVI
Tartu mnt 30

VÖRU
Piiri 2

VALGA
Vabaduse 39

NARVA
Maslovi 1

HAAPSALU
Ehitajate tee 2a

PAIDE
Pikk 2

JÕGEVA
Tallinna mnt 7

TÜRI
Türi-Alliku

RAPLA
Tallinna mnt 2a

▲ Kaamos Kinnisvara võtmeisikud: tegevjuht Priit Uustulnd (paremal) ja arendusjuht Ivar Vahter Hõbemetsa elurajoonis. FOTO: ANDRES HAABU

KAAMOS

Hübriid kinnisvaraturul

Endise metsanduskontserni Sylvesteri ühe asutaja Kaido Jõehele firma Kaamos Kinnisvara on erandlik – arendab nii äri- kui ka elukondlikku kinnisvara ja kõik objektid on ehitatud tütarettevõtte.

VÄINU ROZENTAL
vainu.rozentala@aripaev.ee

Äripäev

“Oleme selline omamoodi segane hübriid,” võtab ASI Kaamos Kinnisvara juhataja Priit Uustulnd paari sõnaga kokku selle, mis neid konkurentidest eristab. “Me omame arvestatavas mahus bürookinnisvara, kus osutame haldusteenust, ja teisest küljest oleme aktiivne korterite arendaja. Pluss see, et meil on oma ehitusfirma.”

See kooslus on hästi toiminud – Kaamos Kinnisvara võitis eelmisel aastal kinnisvarafirmade TOPi. Ettevõtte ärikinnisvara portfellis on praegu seitse objekti, kus üritavat pinda üle 54 000 m². 15 tegutsemis-aasta jooksul on Tallinnas ehitatud ja müüdnud üle 360 korteri, ehitamisel on sadakond ja planeerimisstaadiumis mitusada.

“Meil on õnnestunud kokku panna väga hea meeskond ja meil on büroopindade üürnikega meeletult vedanud – paljud partnerid on üürinud pinda kümme või enamgi aastat ja see näitab, kui terve meie kliendi-

suhe on,” loetleb Uustulnd edu faktoreid. “Ja muidugi peab õnne ka olema, et teha õigeid otsuseid. Näiteks ei hakanud me buumi ajal laenu raha toel kruntide kokku ostma, kuigi kiusatus oli suur. Arvan, et tänu sellele ei rääsinud kriis meid nii palju, kui oleks võinud.”

2002. aasta augustis asutatud Kaamos Kinnisvara alustas aktiivset investeerimist pärast seda, kui Kaido Jõehele investeerimisfirma OÜ Kaamos Group arvele laekus 2005. aasta märtsis viimane kolmandik Sylvesteri aktsiate müügist. Kaks kolmandikku müügist laekus 2003. aasta veebruaris. Sylvesteri ühele asutajale Jõehelele kuulus ligi viiendik kontsernist ja ta teenis aktsiate müügist 31,12 miljonit eurot.

Kaamos Kinnisvara esimene suur proovikivi oli masu ajal valminud kaasaegne büroohoone Tammsaare Ärikeskus. Esimene torn valmis 2008. aasta detsembris ja siis tuli sügav kriis, büroopindade üürihind langes kolinal. “Võtsime kriisist olenemata vastu otsuse, et peame kiiresti valmis ehitama ka ülejäänud kaks torni,” meenutab Uustulnd. “See oli pingeline aeg, kuid me suutsime kogu hoone kiiresti üürnikega täita.”

Tööpöld ei lõpe

Viimastel aastatel on Kaamos Kinnisvara põhirõhk kortermajadel, suurim arendusprojekt on Haabersti ja Nõmme piirile kerikiv Hõbemetsa elurajoon. Detailplaneeringu järgi võib sinna rajada 550 korterit, praegu on valmis ja müüdnud 120 korterit.

Kaamos Kinnisvara turunduse projektijuhi Kadi Rooviku sõnul on ostjad elurajooni hästi omaks võtnud. “Kui enamik elukondlike suurarendusi on tühermaale ehitatud, siis Hõbemetsa võlu on see, et majad asuvad astangute peal ja ümbruses on männimets,” räägib Roovik. “Siia elurajooni otsivad kodu peamiselt pereinimesed, kes tahavad siia elama jääda pikemaks ajaks.”

Hõbemetsa elurajooni on arendatud kaks ja pool aastat. “Samas tempos jätkates on meil seal arendustegevust veel 5–6 aastaks,” prognoosib Uustulnd. “Aastas toome turule 50–100 korterit. Oleneb, kuidas nõudlus on, vastavalt sellele seal ehitame.”

Uustulndi hinnangul on Tallinna korteriturg viimased 7–8 aastat liikunud tõusvas joones, samas on turg terve ja käitub loogiliselt. “Tallinn kasvab aastas umbes 4000 inimese võrra ja kuus ostetakse umbes 250 uut korterit, seega väga suureks ralliks ei ole läinud. Pangaintressid on madalad ja see soodustab laenu võtmist. Samuti on palgad tõusnud ja inimesed saavad endale uut korterit lubada. See omakorda toob kaasa kinnisvara hinna tõusu.”

Kogu protsess enda kontrolli all

Kaamos Kinnisvara peab suureks trumbiks oma ehitusfirma olemasolu. OÜ Kaamos Ehitus asutati 2005. aasta veebruaris. Firma teeb peatöövõttu. Kaamos Ehitus on ehitatud või renoveerinud kõik Kaamos Kinnisvara objektid, lisaks ehitatud üle paarikümne objekti teistele tellijatele.

“Meie jaoks on oluline kontrollida kogu protsessi algusest lõpuni ning tagada soovitud kvaliteet. Ja oluline on ka see, et ehituskasum jääb ettevõttesse,” räägib Uustulnd.

Kaido Jõehelele kuuluv Kaamos Group tegeleb lisaks kinnisvarale aktiivselt puudutõustusega, näiteks Pärnumaal asuv OÜ Valmos toodab spooni ja Valgevenes asuv saeveski Vitebskaja Lesopilka saematerjali. “Kui vaadata kogu grupi bilansimahtu, siis on see kaldunud kinnisvara poole,” ütleb Uustulnd ja toob võrdlusandmed eelmise aasta kohta. “Kaamos Grupi konsolideeritud bilansimaht on 133 miljonit eurot, millest Kaamos Kinnisvara bilansimaht moodustab 101 miljonit eurot.”

Küsimusele, kumb valdkond talle süda-

melähedasem on, vastab Jõehele: “Selge see, et kui sa oled saanud metsamajanduse hariduse, siis puidu valdkonnas on kompetentsi vast ikka rohkem. Aga samas on ka kinnisvaraarendus väga huvitav, see on hästi kapitalimahukas ja põnev.”

Vähemalt viisaastak silme ees

Jõehele sõnul tuleb kogu aeg silmad lahti hoida ning uusi kinnisvaraobjekte soetada. “Siin teistmoodi ei saa,” lausub ta. “Sul peab olema kogu aeg midagi ees. Sul peab töö olema ette planeeritud minimaalselt viieks aastaks. Oma töötajatele tuleb näidata, et kindel tulevik on ees.”

Viimati, märtsi algul soetati Tallinnas Raua tänaval asuv kinnistu ja aasta algul osutati sotsiaalministeeriumi hoone Gonsiori tänaval. Sotsiaalministeeriumi maja üüritakse RKASile kuni järgmise aasta alguseni, Raua kinnistu puitmajade asemele katvatakse ehitada uus kortermaja.

Üks ülisuur kinnisvaraprojekt seisab aga juba aastaid. Jutt käib Juhkentali asumisse plaanitavast Avala ärikvartalist. Kümnehektariline krunt omandati 2003. aastal. Kuni Järvevana tee pikenduse valmimiseni ei saanud seal midagi plaanima hakata, sest kinnistule polnud juurdepääsu. 2013. aasta suvel kehtestati detailplaneering, mille kohaselt on Avala kvartalis võimalik rajada umbes 180 000 m² büroo-, kaubandus- ja teeninduspinna.

“Büroopindade turul on olukord selline, et spekulatiivselt mingit büroomahtu arendama minna on kaunis riskantne,” seletab Uustulnd. “Avala projekti areng on turu taga kinni – kõik oleneb sellest, kui head me klientide leidmisel oleme, ja vastavalt sellele hakkame seal ehitama. Me otsime kliente. Ma ei saa kommenteerida, kas oleme juba kellegi leidnud. Ühtki diili ei ole veel lukku löönud.”

Golfikeskus Gruusias

Kaamos Kinnisvara toimetab tasapisi ka väljaspool Eestit – Soomes üürib enda ehitatud kauplust, Gruusias on valmis golfikeskus ja Lätis planeerib korterelamuid.

Kõige suuremad plaanid on seotud Gruusia pealinna Tbilisi külje all mäenõlvale soetatud 330hektarilise maaga. Praegu rajatakse seal golfikeskust, mis peaks valmis saama aasta lõpus. "Kinnistu asub väga ilusas kohas, kavatseme sinna ehitada ka suure elurajooni," tutvustab Kaamos Kinnisvara ju-

hataja Priit Uustulnd. "Gruusia elamuarendus realiseerub järkjärgult 2–15 aasta jooksul, meie oleme ettevõtmises projektijuhi staatuses." Kinnisvaraarendusega Gruusias tegeleb OÜ Skinest Air, mille osanikud on äriregistri andmeil Oleg Ossinovski firma AS Skinest Rail (80%) ja Kaamos Kinnisvara (20%).

Ka Lätis tegutseb Kaamos Kinnisvara äripartneriga. Riia lähedal Marupes asuva kinnistu omanik on OÜ Markeland, millest 65% kuulub Kaamos Kinnisvarale ja 35% OÜ-le Klip

Marine. Detailplaneeringu järgi võib kinnistule ehitada neli korterelamut. "Läti turul ei ole nii hea seis nagu Eestis, korterihinnad ei ole jõudnud tasemele, et võiks hakata suure hurraaga ehitama," märgib Uustulnd. "Aga otsime aktiivselt kinnistuid, eelkõige Riias."

2015. aasta suvel asutas Kaamos Kinnisvara tütarfirma Kaamos Ehitus omakorda tütarfirma Soomes, Purtonor OY. Esimene objekt, K-marketi kauplus Helsingi lähedal Mäntsäläs, valmis eelmise aasta aprillis.

PANE TÄHELE

Kaamos Kinnisvara impeerium

ASI Kaamos Kinnisvara ärikinnisvara (ehitanud/renoveerinud OÜ Kaamos Ehitus)

objekt, asukoht	üüritava pind (m ²)	omandamise/valmimise aeg
Pärnu mnt 153 büroohoone, Tallinn	1400	juuni 2006
Sinikivi tehnoporti teed ja trassid Rae vallas	-	august 2006
Tammsaare Ärikeskus, Tammsaare tee 47, Tallinn	24 500	märts 2009
Tridensi logistikakeskus Muuga sadama lähedal	12 000	juuli 2013
Statistikaameti büroohoone, Tatari 51, Tallinn	6000	september 2013
Endla Ärimaja, Endla 16, Tallinn	4000	suvi 2015
K-marketi kauplus, Soome, Mäntsälä	1000	aprill 2016
Sotsiaalministeeriumi maja, Gonsiori 29, Tallinn	5500	jaanuar 2017
Avala kvartal, Veskiposti tn, Tallinn	u 180 000	2003 (kinnistu)
Tbilisi Hills Tbilisi lähedal	330 ha	2014 (kinnistu)

ASI Kaamos Kinnisvara elamuarendus (ehitanud OÜ Kaamos Ehitus)

objekt, asukoht	korterite arv	omandamise/valmimise aeg
Mäekuninga elamurajoon Viimsis	-	2006
Männisalu elamud Pirital, kuus maja, Kõlviku tee, Tallinn	104	jaanuar 2006
Kaupmehe 12 korterelamu, Tallinn	17	mai 2011
Kodupargi korterelamu, Pärnu mnt 104a, Tallinn	43	veebuar 2014
Soo 40 kortermaja Kalamajas, Tallinn	14	august 2014
Kakumäe Residentsid, kaks maja, Tindi tn, Tallinn	24	juuli 2015
Jaama 8 kortermaja Nõmmel, Tallinn	11	november 2015
Hõbemetsa elurajoon, Nõmme/Haabersti piiril, Tallinn	120	detsember 2015 (1. maja)
Rohu kvartal Kalamajas, Lible tn, Tallinn	66	2015, majad valmis 2017 kevad
Raja 17/Lossi 24 Nõmmel, Tallinn	-	2004 (kinnistu)
Kaupmehe Residentsid, Kaupmehe tn 19/21/23, Tallinn	-	2011 (kinnistu)
Kopli 2, 2a ja 2b, Tallinn	-	suvi 2015 (kinnistu)
Raua 59/61, Tallinn	-	märts 2017
Merimetsa elamurajoon Pärnus	-	detsember 2005 (kinnistu)
Elamurajoon Marupes Riia lähedal, Läti	-	2006 (kinnistu)

ALLIKAS: AS KAAMOS KINNISVARA, ÄRIPÄEV

MIS ON MIS

AS Kaamos Kinnisvara

Asutatud 12.08.2002.

Omanik: OÜ Kaamos Group (100% Kaido Jõelet).

Nõukogu liikmed: Kaido Jõelet (esimees), tema tütre Juulika Vahter, Mari Verrev ja Teele Jõelet.

Võtmetegelased: Priit Uustulnd (tegevjuht), Juulika Vahter, Ivar Vahter (juhatuse liige, arendusjuht), Silver Verrev (haldusjuht), Louis Lillemaa (arenduse projek-

tijuht), Kadi Roovik (turunduse projektijuht), Mait Mengel (Kaamos Grupi finantsjuht).

2015. aasta käive oli 21,8 miljonit eurot ja kasum 14,1 miljonit eurot. 2016. aasta käive oli 19,8 miljonit eurot ja kasum 5,1 miljonit eurot.

Omandus: 13 kinnisvaraga tegelevat tütarettevõtet ja ehitusega tegelev OÜ Kaamos Ehitus. **Võitis** mullu Kinnisvarafirmade TOPI (aasta varem 18. kohal).

Töötajaid 36 (neist 26 Kaamos Ehituses).

2005. aasta veebruaris asutatud Kaamos Ehitus on ehitanud kõik Kaamos Kinnisvara objektid; peale selle ehitanud neli korterelamut teiste firmade tellimisel ja ehitanud või renoveerinud üle 20 muu objekti (näiteks Keila tervisekeskus, kino Kosmos, Kotka tervisemaja jm.).

ALLIKAS: KAAMOS KINNISVARA, ÄRIPÄEV

KOMMENTAAR

Hea näide avatud ettevõttest

MARGUS TINNO
OÜ Colliers International Advisors partner

Kaamos Kinnisvara on üks suuremaid kodumaisel kapitalil põhinevaid ettevõtteid, mis tegutseb kinnisvarasektoris laias amplituudis, lisaks on neil oma ehitusfirma.

Eks on valiku teema, kuidas oma äri arendada – kas teha kõik etapid ise või üritada jääda ainult investoriks või kinnisvaraarendajaks. Neil on ettevõtlikkust, et laiendada amplituud ja mõnes mõttes on see ka äri riskide maandamine eri sektorite vahel. Kui ettevõtte on *know-how* olemas, siis miks mitte seda kasutada.

Kaamos Kinnisvara on hea näide avatud ettevõttest. Nad on tegemiste kohta avalikus-

tanud andmeid, mida tege-likult avaldama ei peaks. See näitab ettevõtte läbipaistvust ja professionaalsust. See tekitab usaldust ettevõtte vastu, et seal ei varjata midagi. Et läheb, nagu läheb, ja saab aru ka, miks nii läheb.

Meie põhifookus on ärikinnisvara, me ise ei investee-ri ega arenda – anname nõu, kuidas kinnisvarasektoris asju õigesti teha. Kuna Kaamos Kinnisvara otsib kogu aeg ärikinnisvarasse investeerimise võimalusi, on nemad alati meil listis, kui mingit objekti müüme. Samuti aitame neil vajadusel üürnikke leida. Kindlasti toetame neid turuanalüütikaga ehk sellega, mis kinnisvaraturul toimub ja mis trendid on. Kui oled ühes asjas väga sees, võib suur pilt natuke hägustuda.

Kaamos Kinnisvaraga on meil professionaalne kliendisuhe – üks austab üht ja teine teist.

Arvestatav tegija

TOOMAS AAK
ASI E.L.L. Kinnisvara tegevjuht

Eesti-suguses väikeses majandusruumis on Kaamos Kinnisvara arvestatav tegija.

Mõnes mõttes on E.L.L. Kinnisvara Kaamos Kinnisvaraga sarnane, kuna me kumbki ei ole vaid finantsinvestorid, nagu on näiteks EFEN Kinnisvarafond või Colonna, ega ka n-ö traditsioonilised kinnisvaraarendajad, kes projekti valmides selle kohe müüvad. Meie läheme oma arendustes pikaajalisest strateegiast – jääme ise oma arendatud kinnisvara omama ja juh-tima.

EAS kutsub ettevõtteid osalema rahvusvahelisel paadimessil

boot Düsseldorf 2017

21.- 29. jaanuarini 2017, Düsseldorfis Saksamaal.
www.boot.de

boot Düsseldorf on Euroopa suurim mess kõigile veega seotud vaba aja tegevustele ja teenustele. Jaanuaris 2016 osales messil 247 000 külastajat ja 1800 eksponenti kokku 17 näitusehallis.

Eesti ühisstendile on oodatud osalema ettevõtteid, mis tegelevad purjepaatide, mootorpaatide, kanuude, jahtide jm väikelaevade ning nendega seonduva varustuse tootmise ja müügi, samuti erinevate veesportidega seotud toodete ja teenuste pakkumisega.

Osalustasu ühe ettevõtte kohta on 2000 € (käibemaksu ei lisandu).

Osalemissuovist palume teatada hiljemalt 25. aprillil 2016. Ühisstendil osalejate arv on piiratud.

Lisainfo ja registreerimine:
Eero Raun
Eesti ühisstendi projektijuht
Tel.: 627 9339
e-post: eero.raun@eas.ee
www.eas.ee/messid

MASSAAŽITOOLID KOJU JA KONTORISSE

Suur valik kaasaegseid massaažitoole
Rent alates 69+km/kuus

**Borealis
Healthcare**

info@massaazitoolid.ee
www.massaazitoolid.ee
f [massaazitoolid](https://www.facebook.com/massaazitoolid)

BREXIT

Nigel Farage ei ole naljanumber

Brexitit eestvedaja Nigel Farage, kes tuleval kuul Pärnus esineb, toob vägisi meelde Nordea nõukogu esimehe Björn Wahlroosi aastate eest lausunud sõnad, et lihtsaim viis Euroopa Parlamenti pääseda on osta kuuspakk õlut ja minna tänavanurgale Euroopa Liitu kiruma.

► Nigel Farage 29. märtsil Londoni pubis, tähistamas Suurbritannia ametliku taotluse sisse andmist Euroopa Liidust lahkumiseks – vastav kiri peaminister Theresa May allkirjaga anti samal päeval Brüsselis üle ELI Ülemkogu presidendile Donald Tuskile. FOTO: AP/SCANPIX

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Äripäev

Õllearmastajal Farage'il jookseb Euroopa Parlamendis kaheksateistkümnend saadiku-aasta. Mandaadist ei sundinud teda loobuma ka Suurbritannia referendumitulemus, mis tegi võimalikuks Farage'i unistuse – lahkuda Euroopa Liidust. Vastupidi.

“Ma veedan järgmised kaks aastat fraktsiooni juhina Euroopa Parlamendis, olles epitsentris, kus läbirääkimised (Suurbritannia lahkumise üle – toim) toimuvad,” ütles ta intervjuus telekanalile ABC. “Siis vaatame edasi.”

Teade Farage'i kutsumisest mais Pärnus toimuvale juhtimiskonferentsile vallandas Eesti sotsiaalmeedias pahameeletormi. Ka Farage'i kolleeg Euroopa Parlamendis Tunde Kelam oli nõrdunud. “Mida on Farage'il õpetada peale eneseupitamise ning meedia väärkasutamise?” vastas Kelam Äripäeva kommentaaripalvele. “Kas tuleval aastal võiks juhtimiskonferents kutsuda Pärnusse ka mõne Luganski rahvabariigi isehakanud juhi, et jagada kogemusi, kuidas mõjutada inimesi oma riigist lahku lööma?”

Farage'i isiku suhtes on raske külmaks jääda. Aastaid on internetis ringlunud videoklipid, kus ta Euroopa Parlamendi kõnevoorudes Brüsseli tippametnikke ja parlamendisaadikuid küll märgadeks kaltsudeks, fanaatikuteks ja korraliku ametita päevavarasteks söimab. Või mafioosodeks, nagu viimati, kui Euroopa Parlament pani paika oma lähtekohad Brexiti kõnelusteks. Kui Euroopa Parlamendi itaallasest president Antonio Tajani seepeale protestis, noppis Farage osavalt lisapunkti, öeldes, et on valmis tunnustama rahvuslikke helli kohti ja leppima ka sõnaga gangster.

See on teravmeelne ja naljakas ja selline stiil on Farage'ile aastaid fänne toonud. Kuid nüüd on sündmused võtnud tõsise pöörde – britid on teel EList välja. Euroopa Liidule praegusel kujul Farage tulevikku ei näe ja loodab õnnestustegevust jätkata.

Farage keeldus intervjuust, muidu tahtnuks küsida, millest tema viha ning millist Euroopa Liidust paremat alternatiivi ta näeks väikeriikidele nagu Eesti. Ajalehele Financial Times antud intervjuus põhjendas ta, et tema kops läks üle maksa, kui Prant-

susmaa ja Hollandi referendumitulemusi “ei” järel (2005. aastal) Lissaboni leping ikkagi ELI seaduseks sai.

Suurbritannia Iseseisvuspartei UKIP, mida Farage kümme aastat juhtis, tekkis aga juba siis, kui peaminister John Major kirjutas 1992. aastal alla Maastrichti lepingule. See lõi aluse ELI suuremaks loomumiseks – ühisturu tekkeks ja euro tulekuks. Pea veerandsada aastat tiris Farage vastupidises suunas.

Mõjukas mees

Farage'i roll Brexiti esilekutsumisel viis seleni, et mullu võistles ta Venemaa presidenti Vladimir Putini ja ootamatult USA presidendiks saanud Donald Trumpiga ajakirja Time aasta mõjukaima inimese tiitlile.

Selles rebimises jäi peale Trump, kuid Farage usub, et ka siin oli tema käsi mängus. “Mulle meeldiks oma väikesel moel mõelda, et sellest, mis me Brexitiga korda saatsime, saab ülemaailmse revolutsiooni algus ning et üks osa sellest oli Trumpi võit,” ütles Farage aasta algul Washingtonis Trumpi ametisse asumise tseremoonial osaledes. Brexitiga sai võimatu korraga võimalikuks.

Farage lõi kaasa ka Trumpi valimiskampaania, sarjates poodiumilt pankureid, eliiti ja meediat, mis ei esinda “päris inimesi”. Brexit tuli peavoolu kiuste. Trump lubas USA-le oma Brexiti, ainult suuremat, ja nii läkski.

Trumpi presidendiks valimise järel oli Nigel Farage esimene Euroopa poliitik, kes maailma mõjukaima mehega kohtus. Trumpi kampaaniat korraldanud Kellyanne Conway ütles ajakirjanikele, et Trumpile ja Farage'ile meeldib koos arutada vabaduse ja võitmise üle ja mida see maailmale tähendab.

Suurbritannia peaministril Theresa Mayl oli tegemist, et ennast kehtestada. Tal tuli tõrjuda ka Trumpi lahkete soovitusi teha Farage'ist Suurbritannia suursaadik USAs. Farage imestas, miks ta teeneid ei taheta, kui ta tunneb isiklikult ka Trumpi peastrateegi Steve Bannonit ja justiitsministriks saanud Jeff Sessionsit.

Donald Trumpi esimesed avaldused Euroopa Liidu aadressil võisid olla tugevalt mõjutatud just Farage'i vaadetest. USA presidendi nõunikud uurisid Euroopast, milline riik on järgmisena lahkumas.

Trump ja Farage klappisid omavahel kohe. Mõlemad oskavad ära kasutada inimes-

TAUST.EE võlglaste nimekirja on lisatud:

Võlgniku nimi	Seotud isikud	Võlgniku nimi	Seotud isikud
ABK Konstruktioonid OÜ.....	Gerli Griffel	Intohimo OÜ.....	Christer Saaliste
Agroplan OÜ.....	Janek Valtin, Daisy Naumkin	Kratt Resto OÜ.....	Maria Sepper
Alphabaltic Media OÜ (www.alphabaltic.ee).....	Märtinš Kozlovskis	M.K. Door OÜ (www.mkdoor.ee).....	Margus Kiisküla
Asteek HM OÜ.....	Mait Kallas	Mari Lights OÜ.....	Tauri Mae
ATLANTO ARENDUS OÜ.....	Inno Joonas	MBM Ehitus OÜ.....	Jegor Rodionov
AVST-Kodulux AS.....	Raul Pint, endised juhataste liikmed Viktor Ivanov, Aleksei Danilin	Medkoe OÜ.....	Tiia Andres, Kaido Andres
Bestis & Co OÜ.....	Juha Markus Kivimurto	Montaazi Grupp.....	Sergei Missenkov
Bonaparte OÜ (www.bonaparte.ee).....	Aile Tarum	Must Hai OÜ.....	Andrei Reviakine
Cade Group OÜ.....	Denis Kalesnik	Neogi AS.....	Vitali Fiodarau
Cafe VS OÜ.....	Ted-Igor Moutsinga, Sten Siinmaa	Pronin Capital OÜ.....	Oleg Pronin
Carmelita Kaubandus OÜ.....	Siiri Visnapuu, Katrin Veldi, Scharlett Hansson	Quatro Food OÜ http://www.chateau.ee/.....	Rainer Härm, Marika Pabstel
Dakin Kinnisvara OÜ.....	Jane Ailiste	RIITO Ehituse AS.....	Toomas Tromp
EBC Ehitus AS (www.ebcehitus.ee).....	Ago Arge	Rootsu Resto OÜ.....	Maria Sepper, Reijo Mäll
Ermet OÜ.....	Janno Eres	Technik OÜ.....	Boriss Gubaidulin
FysioArt OÜ (http://fysioart.ee).....	Marek Aru	Thaya Foorum OÜ.....	Kadri-Triin Truija
HOUSE OF SAUCE OÜ.....	Pauliina Maria Pirkola	Top HD OÜ.....	Igor Žukov, Sergey Zhukov
Industrial Bakery Solutions OÜ.....	Andre Ustinov	WebSpot OÜ.....	Asko Nõmm, Kenn Oliver Lend, Kuno Kompus

KONTROLLI OMA ÄRIPARTNERI TAUSTA!

+372 681 4400, inkasso@julianus.ee

POLIITIKA

EKRE tõusis, Reformierakond vajus

Aprillis kasvas kuu varasema-ga võrreldes enim toetus Eesti Konservatiivsele Rahvaerakonnale (EKRE) ja langes Reformierakonnale, selgus rahvusringhäälingu tellitud küsitlusest.

Kui homme toimuksid riigikogu valimised, annaks EKRE-le hääle 13 protsenti valimisõiguslikest kodanikest. EKRE toetus kasvas märtsiga võrreldes viie protsendipunkti võrra ja see tõstis nad erakondade populaarsusetabelis kolmandale kohale, vahendas ERR.

Reformierakonnale lubas an-

da oma hääle 20 protsenti vastanutest ehk viie protsendipunkti võrra vähem kui märtsis.

Jätkuvalt populaarseim erakond on Keskerakond 30 protsendise toetusega (märtsis 29 protsenti). Sotsiaaldemokraatlik Erakond säilistas märtsikuise 11 protsendise toetuse, kuid langes EKRE tõusu tõttu neljandale kohale. IRLI toetus kasvas kaheksale protsendile, Vabaerakonna toetus oli seitse protsenti, selgub küsitlusest.

Turu-uuringute ASI küsitlusele vastas 1005 inimest.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMENTAAR

Milleks selline esineja?

TUNNE KELAM
Euroopa Parlamendi liige

Ausalt öeldes olen hämmeldunud sellise kutse peale.

Kõneleme suure murega propagandasõjast ja desinformatsioonist ning selle suurenevatest ohtudest ning nüüd kutsutakse üks desinformatsiooni ja demagoogia tuntumaid suuwoodreid läänemeile oma kogemusi jagama!

Mida on Farage'il õpetada peale eneseupitamise ning meedia väärkasutamise? Kas seda, kuidas Briti hääletajaid mõjutati informatsiooni suurejoonelise moonutamise ja võltsimise tulemusena tundmatusse hüppama?

Suuremate erakondade ühine seisukoht Euroopa Parlamendis on viia Farage'ile reageerimine proportsiooni tema tegeliku mõjuga. See

pole sugugi eriti suur. Tegelikult pööratakse talle kümme korda enam tähelepanu, kui ta seda on teeninud.

Mul pole Farage'iga isiklike kontakte. Enese- ja meedia keskne isik ei näe vastutulijaid, ei tereta kolleege ega huvitu neist. Ta elab üksnes avalikkuse tähelepanust.

Miks peaks Eesti talle seda tähelepanu lisaks pakkuma ja kellele see kasuks tuleb peale EKRE stiilis Euroopa Liidu vastaste?

Kas tuleval aastal võiks juhtimiskonverents kutsuda Pärnusse ka mõne Luganski rahvavabariigi isehakanud juhi, et jagada kogemusi, kuidas mõjutada inimesi oma riigist lahku lööma? Kas neil võimaldataks kaasa tuua ka oma veenmisarsenali materiaalseid tööriistu?

» Mulle meeldiks oma väikesel moel mõelda, et sellest, mis me Brexitiga korda saatsime, saab ülemaailmse revolutsiooni algus ning et üks osa sellest oli Trumpi võit.

Nigel Farage aasta algul Washingtonis Trumpi ametisse asumise tseremonial osaledes

te hirme ja rahulolematust. Mõlemad oskavad vemmeldada välisvaenlast – olgu see Euroopa Liit või Hiina terasetööstus –, ja ära kasutada inimeste vastumeelsust muutustega kaasa minna. Mõlemad on osavad sotsiaalmeedia kasutajad. Trump ütles hiljuti ajalehele Financial Times, et ilma Twitterita poleks ta Valges Majas.

Nüüd te enam ei naera

Referendumi järel pani Farage parteijuhi ameti maha, sest eesmärk on käes. Ajaloo rattalt pidi maha astuma hoopis peaminister David Cameron, kes Farage'i kunagi tõsiselt ei võtnud, kuni UKIPi populaarsuse kasv sundis ta referendumit välja kuulutama. Farage kiidab Twitteris, et tema kunagi põlatud seisukohti esindab nüüd peaminister Theresa May.

“Nüüd ei naera keegi,” osatas Farage ka Euroopa Parlamendis referendumijärel.

Farage jätkab poliitikaelu kommenteerimist. Sellest aastast on tal oma jutusaade, kuhu inimesed saavad helistada ja arvamust avaldada. “Brexit ja Donald Trumpi valimisega on Farage aasta kahe suursündmuse keskmes,” põhjendas raadiojaama tegevtoimetaja James Rea saatejuhi valikut.

Farage'i kutsus poliitikat kommenteerima ka USA uudistekanal Fox News.

Ühes oma saates arutles Farage Prantsuse Rahvusrinde juhi Marine Le Peniga Saksamaa dikteeritud rangeid tingimusi brittide lahkumiskõnelustele, mis kahjustavad Prantsuse tööliste huvisid. Eetris ütles Farage välja ka lubaduse, et kui kõnelustest asja ei saa ja Brexit osutub “katastroofiks”, läheb ta ära välismaale elama.

Pärnu Juhtimiskonverentsil esineb Farage teemal: “Brexit – kuidas luua erakordne kampaania?” Juhtimiskonverentsi korraldaja on Äripäev.

TRANSIIIT

Heiti Hääl: Venemaa ei kasuta meid ära

Eesti transiidiettevõtjad tõrjuvad kaitsepolitsei juhi Arnold Sinisalu väiteid, nagu kasutaks Venemaa neid ära.

Transiidiettevõtja ja Alexela omanik Heiti Hääl ütles, et Venemaa eriteenistused pole temaga kunagi kontakteerunud. “Ei ole probleemi tunnetanud ega sellega kokku puutunud,” ütles Hääl Postimehele ja lisas, et Venemaa ei kasuta neid ära.

Venemaal äri ajanud transiidiekspert Raivo Vare rääkis Postimehele, et kuigi probleem on olemas, on Venemaa huvi Eesti ettevõtjate vastu viimaste aasta-

kümnetega drastiliselt vähenenud. “Kaubavahetus Venemaaga on meeletult kukkunud ja seega väheneb ka eriteenistuste huvi,” ütles Vare.

Kaitsepolitsei peadirektor Arnold Sinisalu ütles kolmapäeval Äripäevale, et Venemaa manipuleerib seal äri ajavate Eesti ettevõtjatega, et nad toetaksid Venemaa-vastaste sanktsioonide tühistamist. Ta tõi välja just transiidisektori, kus selliseid juhtumeid on olnud lausa mitu.

Ka Äripäevaga rääkinud Tiit Vähi naeris kapo kartused välja.

ÄRIPÄEV.EE

TOETUS

Rakvere Tark Maja läks pankrotti

Miljoneid toetuseurosid saanud Rakvere Tark Maja ehk SA Virumaa Kompetentsikeskus läks pankrotti sisuliselt kommunaalvõlgade pärast, mida oli kokku veidi üle 25 000 euro, kirjutas Eesti Päevaleht.

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuselt (EAS) kokku 3,3 miljonit eurot saanud sihtasutus kuulutati neljapäeval pankrotis olevaks ning sellega seoses peab EAS suurema osa toetusrahast tagasi küsima nn kestlikkusnõude rikkumise tõttu,

sest kompetentsikeskus tegutses minimaalselt nõutud viie aasta asemel napilt aasta ja sellega paisus paarisajatuhande nõue 2,6 miljoni euro suuruseks. Sihtasutuse viimane juht Rasmus Lindmaa ütles, et sihtasutus saab EASile raha tagasi maksta pankrotivaradest. “Meil on põhivara üle kolme miljoni,” kinnitas Lindmaa. Leht märgib, et hoone rajamise ajal kuulusid nõukokku kõik tähtsamad kohalikud omavalitsustegelased.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

Tele2 ostis uue sageduse

Tele2 teatas, et soovib esimesena Eestis oma 4,5G võrku uuendada LTE Advanced PRO ehk 4,75G tasemele, et teenindada suuremaid andmemahte. Selleks ostis ettevõtte lisamahtu 2300 MHz sagedusalas. Uut sagedust plaanib telekomifirma eelkõige kasutada hakata Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Narvas.

Harju KEK ehitab tööstusparki

Harju KEK teatas, et alustas Tänassilmale Valdmäe tööstuspargi ehitust. Sel aastal investeeritakse arendusse ca 2,7 miljonit eurot. Tööstuspark asub 3,25 hektari suurusel alal, kus maksimaalset hoonestatud brutopinda on planeeringu järgi 30 600 m². Esimeses etapis rajatakse kaks ärihoonet, millest 50% kohta on üürikkokulepe. Esimene hoone valmib aasta lõpus.

FIAT LAO AUTODE SOODUSPAKKUMINE

**ÖKONOOMSUS
TÖÖKINDLUS
MADALAD ÜLALPIDAMISKULUD
FUNKTSIONAALSUS**

DOBLO

MAHUTAVUS 3,4-5,4 M³
KANDEJÕUD 675-960 KG
KÜTUSEKULU 5,0 L/100KM JA CO₂ 133 G/KM

ISTEKOHTADE ARV 2-5

SOODUSTUS

KUNI 4000 EUROT

DUCATO

MAHUTAVUS 8-17 M³
KANDEJÕUD 1.000-1.900 KG
KÜTUSEKULU 6,3 L/100KM JA CO₂ 157 G/KM

ÜMBEREHITUSE VÕIMALUSED

SOODUSTUS

KUNI 5000 EUROT

AUTOSPIRIT AS
EHITAJATE TEE 122 TALLINN,
TELEFON: 6 599 482
TALLINN@AUTOSPIRIT.EE

AUTOSPIRIT TARTU OÜ
TURU 47, TARTU,
TELEFON: 7 341 126
TARTU@AUTOSPIRIT.EE

autospirit

INVESTEERIMINE

Finantsinspeksioon hoiatab investoreid loata tegutseja eest

Finantsinspeksioon hoiatab investoreid tegevusloata investeerimisteenuste pakkuja eest, kes on püüdnud Eestis liitujaid värvata.

KRISTEL HÄRMA
kristel.harma@aripaev.ee

Äripäev

Eelmise aasta lõpus pöördus Äripäeva poole isik, keda kutsuti liituma investeerimisteenustega Wealth Generators. Tema sõnul ei tunne ta end finantsmaailmas koduselt, kuid talle jäi värbamiskatses kõrvu sõnum, et "midagi ei pea tegema, millestki aru saama".

Nüüd hoiatas sama investeerimisteenuste pakkuja eest finantsinspeksioon. Inspeksioonile teadaolevalt on Wealth Generators pöördunud Eesti elanike poole, pakkudes investeerimisteenuseid. Wealth Generatorsi veebilehel märgitud firmad – Wealth Generators LLC ja WG Germany GmbH – ei oma investeerimisteenuste osutamiseks Eestis tegevusloa ja neil pole õigust siin investeerimisteenuseid osutada.

Kaunis fassaad

Wealth Generators tutvustab end kui ettevõtet, kus on rohkem kui 40aastase kogemusega turuekspertid. Need ekspertid on väidetavalt kaubelnud aktsiate, osakute, valuutade ja tarbekaupadega ning on samal ajal välja õpetanud tuhandeid kauplajaid. Nad pakuvad lihtsaid ja kasumlikke kauplemissignaale e-postile.

"Kasutades ära tänapäevaseid tehnoloogiasid, toob Wealth Generators turu parimad ekspertid igapäevani. Kasuta meie kogunud ekspertide nõuandeid oma telefonis," seisab nende eestikeelses esitluses.

Äripäeva poole pöördunud isiku sõnul kõlas värbamisjutus mitmel korral Gilbert Pardla nimi, kes on Forex ja Admiral Marketsi koolitaja. "Temal pidi ka mingi oma robot olema, millega on päevased tootlu-

sed 20–30%. Uskumatu, kui selline vend lubab 80+% tootlust."

Pardla oli telefonikõne peale üllatunud ja tema sõnul ei teadnud ta finantsinspeksiooni hoiatusest midagi. "See on ju Ameerika ettevõtte. See on üle maailma tegutsev ettevõtte, millest te räägite? Ega see pole minu ettevõtte," teatas ta. Ta lisas, et Wealth Generators Eestis investeerimisteenust ei osuta. "See on inimese vaba tahe, kust ta teenust ostab. See on Ameerika ettevõtte, ma võin ju Ameerikast osta mida iganes."

Pardla sõnul ei ole ta teenuse koolitaja ega oma selle juures Eestis mingit juhtrolli. Küll aga haldab ta selle Facebooki-lehte. "Vahendan lihtsalt informatsiooni, mida vahendab ja mida edastab Wealth Generators. Ma ei ütle kellelegi, mida teha, ma ei koolita kedagi, ma panen lihtsalt gruppi üles info, mis võiks olla oluline inimestele, kellel on selle asja vastu huvi."

Pardla ütles, et tema ise veel sinna investeerinud ei ole. Küll aga ei eitanud ta, et on kutsunud teisi sellega liituma. "Isiklikult võib-olla tõesti mõned inimesed, kes tahavad õppida Forexit (valuutakauplemist-toim). Ja täiesti omakasupüüdmatult olen andnud viiteid, et on olemas sellised ettevõtted, kus on võimalik seda informatsiooni hankida ja sealt õppematerjale või siis mingeid ideid kauplemiseks saada."

Liitumistasu eest saad nõu

Pardla sõnul on Wealth Generatorsi koolitustel liitumistasud. "Kui maksad seal mingisuguse teenustasu, saad ligi nendele koolitusmaterjalidele. Ja saadki tarbida neid teenuseid," ütles ta.

Pardla ei muretse, et seob end firmaga, mille ei ole Eestis tegevusloa. "Mind ei pane see muretsema, kui ma näen, et ettevõtte tegutseb mujal Euroopa riikides, nagu Saksamaa, Iirimaa, ja väga suurelt."

KOMMENTAAR
Paistab tavaline petuskeem

TAAVI PERTMAN
investor, RahaFoorumi eestvedaja

Põgusal vaatlusel tundub taas kord tavaline petuskeem.

Antud juhul siis kasutatakse selle "seksika" elemendina Forexit, suunatakse inimesed ilmselt enda maakleri juurde ja lubatakse saata häid kauplemisvihjeid. Arvestades, et nad on tegutsenud juba mitu aastat, siis peaks olema juba terve suur hunnik miljonäre või miljardäre sealt välja kasvanud selle ajaga.

» Arvestades, et nad on tegutsenud juba mitu aastat, siis peaks olema juba terve suur hunnik miljonäre või miljardäre sealt välja kasvanud.

Taavi Pertman

◀ Investeerimisteenuste Wealth Generatorsi reklaamid end sotsiaalmeedias edumeelsete fotodega, avaldades aeg-ajalt parimate kasutajate edetabeleid.

FOTO: WEALTH GENERATORS

EPOPÕRANDAKATTED vastavalt põrandale esitatud nõudmistele ja koormustele, muudavad elu- ja töökeskkonna kvaliteetseks!

EPOX

Epopõrand katab hästi ja kestab kaua!

- Epopõrandate **professionaalsed paigaldusmeistrid aastast 1990**
- Epopõrandate **asjatundjad – materjalitootja teadmised ja paigaldamise kogemused**
- **Erinõuetele** vastavate põrandate paigaldamise oskused
- **Superfloor** - lihvitud ja poleeritud betoonpõrandad

EPOX OÜ Peterburi tee 73, Tallinn | Tel: +372 505 2200 | info@epox.ee | www.epox.ee

TÖÖTASU

Männik: miinimumpalk peab tõusma

Et peatada tööliste tugev väljavool kodumaalt, peavad meie palganumbrid jõudma Lääne-Euroopa tasemele – selleks on vaja tõsta miinimumpalka ja piirata madala kvalifikatsiooniga tööjõu sissetoomist, nentis Eesti Panga nõukogu endine esimees Jaan Männik.

Rohkem kui pooled eestlased teenivad alla 1000 euro kuus ja suur hulk teenib pisut üle miinimumpalka, milleks on 430 eurot kuus.

Männik rääkis ajalehele Pealinn, et Ukrainast või Vietnami tulnud tööjõud on valmis madalama sissetuleku eest tööd tegema ning selline nähtus surub palgataset alla ja lisaks pärsib vajalikku tõusu.

"Sellise olukorra vältimiseks peaksime tekitama tööturul

madala kvalifikatsiooniga tööjõu puuduse, mis sunniks ettevõtteid maksma kõrgemat palga. Meie majandus vajab ümberstruktureerimist, et kiiremas korras soovitud tulemuseni jõuda," rääkis Männik.

Riik peaks alampiiri määrama

Männik märkis, et paljudes Lääne-Euroopa riikides ning ka USAs ja Kanadas kehtestab riik miinimumpalka suuruse, Eesti on aga valinud Soome ja Rootsi mudeli, kus tööandjad ja ametiühingud jõuavad palgas ise kokkuleppele. Erinevalt Rootsi ja Soomest on aga väga väike osa Eesti töötajatest ametiühingute liikmed.

"Võimalikuks lahenduseks pakuksin variandi, et praegune valitsus kehtestaks uue seaduse,

mille kohaselt riik määraks palga alampiiri, mis võiks jõustuda näiteks 1. juulil 2019, pärast riigikogu korralisi valimisi, et vältida tugevat vastuseisu, mis võib sellise muudatusega kaasneda. Sellisel viisil saaksid erakonnad enne riigikogu valimisi vahetada ideid miinimumpalka suuruse kohta," ütles Männik.

"Elame ühiskonnas, kus vastuseis miinimumpalka tõstmisele on suur. Olenemata sellest on sissetuleku alampiiri tõstmine ja madala kvalifikatsiooniga tööjõu sissetoomise piiramine esimesed vajalikud sammud Eesti majanduse ümberstruktureerimisel, et ühel päeval Lääne-Euroopa palgatase saavutada," on Männik veendunud.

ÄRIPÄEV.EE

www.kia.ee

Tere, Sportage!

Tere, minu uus

SPORTAGE

The Power to Surprise

Tehnikale öeldakse harva midagi ilusat

Kas tuleb tuttav ette? #\$\$\$%! arvuti, #\$\$\$%! telefon, #\$\$\$%! printer. Automaatkastiga Kia Sportage on selles suhtes erand. Ta on meie inimeste südamed võitnud ja saanud Baltikumi enimmüüdud diiselmootoriga linnamaasturiks. Registreeru proovisõidule kia.ee ja ütle oma uuele Sportage'ile „Tere!“.

TALLINN: Viking Motors Ülemiste, Ülemiste tee 2; Viking Motors Tammsaare, Tammsaare tee 51. **TARTU:** Autospirit Tartu, Turu 47. **PÄRNU:** United Motors Pärnu, Tallinna mnt 82. **HAAPSALU:** Tradilo, Tallinna mnt 73. **KOHTLA-JÄRVE:** United Motors Kohtla-Järve, Järveküla tee 22. **RAKVERE:** Rakvere Autotehnika, Rägavere tee 44. **NARVA:** Analan Auto, Tiimani 5. **VILJANDI:** Rael Autokeskus, Tallinna 97. **KURESSAARE:** Kuressaare Autoteenindus, Kalevi põik 2. **VALGA:** Salome Tartu, Pihlaka 2.

Kia 7-aastane/150 000 km garantii kehtib kõikides ELi riikides (lisaks veel Norras, Šveitsis, Islandil ja Gibraltaril) vastavalt kohalikele eritingimustele. Kütusekulu (l/100 km)/CO₂ (g/km): linnas alates 5,7/149 kuni 10,0/237, maanteel alates 4,2/110 kuni 6,2/144, keskmine alates 4,7/124 kuni 7,6/177.

PENSION

Valitsuse pensioniplaanidele kõik ei

Valitsuse mullu neljapäeval langetatud otsus mitmekesistada pensionituru pakutavaid väljamaksevõimalusi kutsub esile vastakaid reaktsioone.

» On raske näha, et pensionikogujad sellest uuest lahendusest võidaksid.

investori ning Tuleva juhtiviigi Kristi Saare

URMO ANDRESSOO
urmo.andressoo@aripaev.ee

Äripäev

Nimelt plaanib valitsus II samba garanteeritud intressimääraga pensionimakse kõrvale lisada ka võimaluse inimestel endil kanda investeerimisriski. Investeerimisriskiga pensionilepingu puhul saab inimene pensioni samuti elu lõpuni, kuid tema kogutud raha investeeritakse pidevalt pensionifondides edasi, mistõttu hakkab pensioni suurus sõltuma sellest, kuidas investeringutel läheb.

“Eelnõu muudab pensionilepingute valiku mitmekesisemaks. Sõltumata kogutud summa suuruselt on edaspidi kõigil inimestel võimalus valida garanteeritud suuruses sissetuleku ja investeerimistulemustest sõltuva sissetuleku vahel,” tutvustas eelnõud rahandusminister Sven Sester.

Investor näeb ohte

Investori ning Tulundusühistu Tuleva juhtiviigi Kristi Saare sõnul näib valitsuse kavandatud plaan esmapilgul positiivne, kuid praegusel kujul muudab pensioni väljamaksete süsteemi ainult keerulisemaks. “Väljamaksete puhul on kõige olulisem, et süsteem oleks selge ja läbipaistev ning inimesed mõistaksid, mis nende pensionivarast tulevikus saab,” ütles Saare, kelle sõnul on inimestel juba praegu raske mõista, kuidas pensioni väljamaksete toimivad, miks nad peavad sõlmima keerulise kindlustuslepingu. “Kõrgete tasudega investeerimisriskiga toodete lisamine seda probleemi ei lahenda,” möönis ta.

Saare sõnutsi on selge, et enamikul pensionikogujatel on keeruline hinnata, kui suur on reaalne uute väljamakselahendustega kaasnev risk. Nõu ja adekvaatset võrdlusinfot turul pakutavate väljamaksevariantide kohta inimestel kellelki küsida ei ole, tõdes Saare. Sestap jätkub tema sõnul olukord, kus pensionikoguja läheb väljamak-

sete lepingut sõlmima, teadmata, kas talle tehtav pakkumine on hea või mitte.

“On raske näha, et pensionikogujad sellest uuest lahendusest võidaksid,” arvas Saare ja lisas, et seadusemuudatus annab hoopis kindlustusfirmadele võimaluse edaspidi pakkuda uusi lahendusi, mille eest peavad pensionikogujad kõrget tasu maksma. “Süsteem läheb kokkuvõttes tavainimesele veelgi keerulisemaks,” möönis ta.

“Valitsuse plaan on hea plaan,” arvas aga SEB Varahalduse äriarendusjuht Peeter Schamardin ja tõi välja, et uued võimalused suurendavad valikuvabadust, mis on omakorda tulevaste pensionäride huvides.

Kuna pensioniikka jõudes elavad inimesed keskmiselt veel paarkümmend aastat,

on Schamardini sõnul riski võtmine igaühe õigustatud.

“See on investeerimise mõttes arvestatav periood,” sõnas ta. “Iseasi on, kui palju tasub konkreetsel inimesel riski võtta. Kas jätta raha samasse fondi, kuhu ta kogus, või liikuda näiteks madalama aktsiaosakaaluga fondi. Pankadel ja kindlustusseltsidel on siin nõustav roll ja meie SEBs oleme selleks valmis,” lisas Schamardin.

“Ega kliente kavandatavast seadusemuudatusest juurde ei teki,” möönis ta. Siiski võib Schamardini sõnul tänu uuendatud seadusele turule mõni teenusepakkuja liisanduda, mis omakorda teeks konkurentsi tihedamaks. “Aga see (teenus – toim) peaks vastama kliendi huvidele. Kindlad võitjad

» See peaks vastama kliendi huvidele. Kindlad võitjad ongi kliendid, kui nad hakkavad saama teenust, mida saab nende vajaduste ja ootustega paremini sobitada kui enne.

SEB Varahalduse äriarendusjuht Peeter Schamardin

Seminariruumide rent

TEL 667 0105

korraldaja, kontaktandmed	ruumi suurus	istekohti	hind/ühik	hinna sees	lisatasu eest	majutuskohti	soodustused	lisainfo
HOTELL ORU*** Narva mnt 120b, Tallinn tel 603 3302 faks 601 2600 sales@oruhotel.ee www.oruhotel.ee	Oru 95 m ² Oru 1 60 m ² Oru 2 15 m ²	100 50 10	kokkuleppel	dataprojektor, grafoprojektor, pabertahvel, TV, video, ekraan, CD-mängija, internet, wifi, sülearvuti kasutamine	paljundus, faks, toitlustamine, kohvipausid	100	kokkuleppel	Tasuta valveta parkla, hea ligipääs ühiskondliku transpordiga, toitlustamine hubases à la carte restoranis, mitmekülgne valik kohvipause, võimalik korraldada firmapidusid ja tähtpäevi. Uutele klientidele iga kolmas saali kasutuskord TASUTA!
JÄNEDA MÕIS OÜ Lääne-Virumaa 73602 Jäneda tel 384 9750 info@janedaturism.ee www.janedaturism.ee	10 eri suurusega konverentsiruumi	10-250	10-25 €/h ja kokkuleppel	wifi, dataprojektor, pabertahvel, markerid, grafoprojektor	paljundus, kohvipausid, toitlustamine	120	hind kokkuleppel	Tallinnast 70 km, looduskaunis ja rahulik keskkond, külalistemaja, saunad ja spaateenused, suusa- ja matkarajad, suusalaenutus. Musta Täku Talli körts on peopaigana parim, laudades kuni 300 kohta! Kiire pakkumine ja sujuv teenindus.

Vaata veel SEMINARIRUUM.EU

aplodeeri

TASUB TEADA Elukindlustusseltsi turul troonib Swedbank

Finantsinspektsiooni mul-
lu suvel avaldatud finantstee-
nuste turu ülevaate järgi lae-
kus 2016. aasta esimeses poo-
les 89% kindlustusmaksetest
kolmele turul tegutsejale: Swed-
bank Life Insurance SE-le 39%,
SEB Elu-ja pensionikindlustu-
sele 26% ning Compensa Life
Vienna Insurance Group SE-
le 24%.

40,5

miljoni euro eest kind-
lustusmakseid kogusid
kohalikud kindlustus-
firmad eelmise aasta
esimeses pooles.

◀ Kristi Saare hinnangul jätkub
olukord, kus pensionikoguja
läheb väljamaksete lepingut
sõlmima, teadmata, kas talle
tehtav pakkumine on hea või
mitte.

FOTO: ANDRAS KRALLA

ongi kliendid, kui nad hakkavad saama tee-
nust, mida saab nende vajaduste ja ootuste-
ga paremini sobitada kui enne,” arvas ta.

Vajalik samm

Ka SEB pangal on Schamardini sõnul olnud
võimalus seadusemuudatuses kaasa rääki-
da ja uut teenust kujundada.

“Selle aasta jooksul analüüsimise, kas ja
millisel kujul uusi väljamaksevõimalusi
pakkuma hakkame. Kindlasti on üks otsu-
se mõjutaja klientide huvi uut tüüpi lepin-
gute vastu, kuid jälgime ka teiste turuos-
aliste tegevust, et hoida SEB jätkuvas konku-
rentsis,” avaldas ta tulevikuplaane.

Swedbank Life Insurance SE juhatuse liige
Mihkel Mandre peab II samba uute lahen-

duste lisandumist samuti vajalikuks sam-
muks ja neist olulisimaks just investee-
misriskiga eluaegse pensionilepingu nii-
õelda turule toomist.

See lepinguvorm sobiks Mandre sõnut-
si just inimesele, kes on valmis taluma väl-
jamaksetes lühiajalisi kõikumisi, et kok-
kuvõttes pikema aja pealt rohkem teenida.
“Võib siiski eeldada, et arvestatav osa ini-
mesi eelistab ka tulevikus endiselt nn ga-
ranteeritud intressiga pensionilepinguid,
sõltumata tänasest madalatest intressita-
semetest,” prognoosis ta.

Mandre toonitas, et sõltumata sellest,
millist nii-õelda toodet inimene eelistab,
on väga oluline, et II samba väljamaksete
oleksid tagatud elu lõpuni.

“Väga tihti alahindavad inimesed ooda-
tavat eluiga, mis nii meil kui ka mujal riiki-
des on pidevalt kasvanud,” selgitas ta ja vii-
tas, et viimase 15–20 aasta jooksul on nii
naiste kui ka meeste keskmine eluiga kas-
vanud nelja aasta võrra ning vähemalt praeg-
use prognoosi järgi tõuseb ka tulevikus.

“Igal aastal kasvavad pensionilepingu-
te arv, maht ning seega ka olulisus,” lisas
Mandre.

Selle üle, milliste pakumistega Swed-
bank seadusemuudatuste vastuvõtmisel la-
gedale tuleb, Mandre veel ei spekulierinud.
“Analüüsimise olukorda ja teeme otsuse too-
tepakkumise kohta pärast uue seaduse vas-
tuvõtmist, arvestades ka arenguid teiste Bal-
ti riikide regulatsioonides,” sõnas ta.

PEALINN

Sarapuu ja Aas astusid korruptsiooniküttide ette

Tallinna linnajuhid Arvo Sara-
puu ja Taavi Aas kutsuti pea-
linna prügimajanduse jamade
tõttu korruptsioonivastase eri-
komisjoni ette selgitusi andma.

Erikomisjoni esimehe Artur
Talviku sõnul on seoses Tallinna
prügimajanduses viimasel ajal
toimuvaga kerkinud palju küsi-
musi ning seetõttu saigi komis-
joni liikme Ants Laaneotsa in-
itsiatiivil eileks Sarapuu ja Aas
komisjoni ette kutsutud. “Ka-
hetsusväärset tundub, et pu-
hastumisprotsess ei ole Tallinna
linnas lõplikult toimunud. Taa-
vi Aas saigi kutsutud seetõttu, et

veenduda puhastumisprotsessi-
ga tegelemises,” märkis Talvik.

Mängu kisti Rainer Vakra

Talviku sõnul läks vestlus kom-
isjoni kontrollitud prügitu-
ru ja vaba prügituru vaidluse-
le. “Sarapuu tegi väga jõhkraid
süüdistusi oma koalitsiooni-
partnerile, SDE liikmele Rainer
Vakrale, süüdistades teda sea-
dusemuudatuses ja öeldes, et
Vakra esindab suurte prügive-
dajate huve,” rääkis ta.

“Seetõttu otsustasime, et läh-
me teemage edasi ja kuulame
ära vastaspoole: prügive-dajad

ja Rainer Vakra, kuid seda ala-
les järgmisel kuul,” rääkis Tal-
vik Delfile.

Küsimusele, kuidas suhtus
Sarapuu korruptsioonisüüdis-
tustesse ja väitesse, et ta osa-
leb varjatult Tallinna prügi-
äris, vastas Talvik, et Sarapuu
eitas kõike.

“Ma küsisin, et kas tal oli hea
meel, kui kahele prügive-dajale
tekkis lisaks järsku kõrvale Bal-
tic Waste Management. Ta vas-
tas: “Jah, meil oli väga hea meel
selle üle.” Siis küsisin, kas ta ise
organiseeris endale selle hea-
meele ja ta vastas: “Ei, ei, see tu-

li ise.” Ütleme nii, et ma olen te-
ma uskumisega väga ettevaat-
lik,” rääkis Talvik.

Viimastel kuudel on linna-
elanike pahameelt pärvinud
süvamahutite tühjendamise
ebaõnnestumise ja Nõmmel
loata prügive-damisega tun-
tuks saanud Tallinna linnaisade
lemmikprügive-daja Baltic Was-
te Management (BWM). Äripäev
kirjutab mullu septembris, kui-
das Tallinna hangetel võidavad
turgu jäätmeäris tundmatud
tegijad, konkurendid kahtlus-
tavad Sarapuu abi ja suunamist.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

Eestis tuleb ka tsiviilajateenistus

Noormehed, keda tervise tõttu ajateenistusse
ei võeta, võivad ilmselt edaspidi hakata teeni-
ma ka 12–14 kuud kestvas tsiviilajateenistuses,
kirjutab Postimees. Ajateenistuse pikkus on
8–11 kuud ehk võrreldes kasarmus elavate aja-
teenijatega on tsiviilteenistusaeg pikem, sest
tsiviilajateenijal tuleb teenistuskohal olla vaid
40 tundi nädalas.

Kohtla-Järve esitas ekslinnapeale hiigelnõude

Kohtla-Järve linn esitas 210 000 euro suu-
ruse kahjunõude endisele linnapeale Jevge-
ni Solovjovile, sest kohtus leidis tõendamist
tema süüline kahju tekitamine linnale, kirjutab
Põhjarannik. Koos Solovjoviga mõisteti süüdi
ka endine aselinnapea Jüri Kollo, kellelt välja-
mõistetud kahjusumma oli 840 000 eurot.

OÜ Utilitas Tallinna Elektriijaam kuulutab välja läbirääkimistega hanke puiduhakke tarneks

kontserni koostootmisjaamadele ja katlamajadele

Lisainfo ja täpsemad tingimused:
tel 502 3082, andrus.tamm@utilitas.ee
www.utilitas.ee

Pakkumise esitamise tähtaeg on
hiljemalt 28.04.2017 kell 12

1352 IDEED

PIDUPÄEVA
KORRALDAMISEKS

Pidupaev.ee

amello
raamatupidamisteenused

Raamatupidamine
üle Eesti.

Teostame
raamatupidamist
kliendile sobivas
majandustarkvaras.

**MURETU
KVALITEETNE
REAALAJAS
PABERIVABA**

Võta meiega ühendust
www.amelloraama.ee
info@amelloraama.ee
tel 6 191 341

KÕIK KAPID POOLE HINNAGA Teeme ruumi uuele kaubale

E-N 10-17 R 10-18
Tähetorni 21-i, Tallinn,
Tel 552 6608

www.Apuneks.ee

INNOVATSIOON

Ford leiutas ideaalse titehälli

Autotootja Ford astus oma tavapärasest tegevusest veidi kõrvale ning tuli välja titehälliga, mis peaks olema ideaalne, et väike ilmakodanik kiiresti magama jääks.

On teada, et lapsed jäävad autos sõites üsna kiiresti magama. Selle põhjus on automootori hääles, mis meenutab neile emaaisas saadud kogemust – teadupärast pole seal lootel eriti vaikne keskkond, kuna ema südamekõrge kostuvad valjult.

Ford otsustas sellest kinni hakata ning tuli välja prototüübiga nii-öelda ideaalsest titehällist: see näeb välja kui eriti kallid disainivõõd, ent on hoopis midagi enam.

Erinevalt tavalisest hällist on selle alumisse ossa kinnitatud kõlar, kust tuleb auto mootori tuksumise häält. Samuti liigub häll tasakesi vasakule ja paremale ning tekitab lapsel tunde, et ta sõidab autos. Samuti on voodile kinnitatud leeditud, mis peaksid matkima tavalise autosõidu ajal valgusfoorist tulevaid valgusvihke.

Nutihällide populaarsus

Selgub, et nutihällid pole siiski päris uudsed. Fordist enne jõudis oma titevoodiga välja tulla Snoo, kes tegi koostööd nii lastearstide kui ka disaineritega. Häll maksab 1600 dollarit ning sarnaselt Fordi omaga liigub see vasakule-paremale. Selle külge ehitatud kõlaritest tuleb nii-öelda valget müra, mis meeldib nii lastele kui peaks aitama ka täiskasvanutel paremini keskenduda ja produktiivsust tõsta.

Nutihälli patendi võttis enda nimele aga ettevõtte Nest ja seda juba kolme aasta eest.

Ford teatas, et ei plaaninud algselt titehälli leiutusse tootmise saata, sest tegu oli osaga Max-seeria autode promokampaaniast. Inimesed hakkasid selle vastu aga suurt huvi hakanud tundma ja nüüd kaalub ettevõtte hälli masstootmise saatmist.

ÄRIPÄEV.EE

ELEKTRIAUTOD

Neli konkurenti, kes tahavad

Elon Muski juhitud Tesla on ajapikku tekkinud konkurendid ning neil kõigil on midagi ühist – Hiina investorid pumpavad neisse firmadesse meeletuid summasid.

PILLE IVASK
kaasaautor

Elektriautod muutuvad tänavapildis üha tavapärasemaks ning paljud nii-öelda tavaliste autode tootjadki on öelnud, et tahavad tulevikus üha enam tähelepanu ja raha suunata loodussäästlikele autodele.

Kui tuntud autotootjad, nagu BMW, on lubanud välja tulla oma variandiga elektrimootoriga neljarattalisest, on ajapikku Tesla kandadele astumas ka ettevõtted, mis ongi keskendunud üksnes elektri abil töötavale tulevikuautole. Sealjuures on neil võrreldes Teslaga üks suur erinevus: Hiina investorid puistavad neisse projektidesse meeletult raha.

PitchBooki andmeil on Hiina rikkad investeerinud elektriautodesse ning akusid tootvatesse idufirmadesse juba 1,4 miljardit dollarit. Võrdluseks, kogu sektori investeeringud on umbes 2,1 miljardit.

Seega, keda võiks tulevikku silmas pidades jälgida kui Tesla potentsiaalset konkurenti? Välja saab tuua neli suuremat nime.

Faraday Future

Faraday Future'ist on Äripäev varem kirjutanud. Tegemine ettevõttega, keda rahastavad täielikult Hiina investorid. Suurim investor on Hiina miljardär Jia Yueting. Tõsi, rahastama on mõneti ehk liialdustega öeldud, kuna Faraday Future on meediase jõudnud pigem oma finantsraskuste poolest. Siiski on ettevõtte hoolimata oma praegustest raskustest lubanud turule siseneda järgmisel aastal.

Lucid Motors

Teine, Faraday Future'iga võrreldes ilmselt

1,4
miljardit dollarit on Hiina investorid pannud raha elektriautode arendavatesse firmadesse.

vähem tuntud ettevõtte on Lucid Motors, kelle üks rahastaja on samuti Yueting.

Lucid Motorsi üks asutajaid on Tesla üks endiseid juhtfigure Peter Rawlinson. Praeguse seisuga on Lucid saanud juba üle 130 miljoni dollari investeeringuid.

Lucidi elektriauto Air toodetakse Arizonas ning tegu on väga uhke neljarattalisega. Auto mootori võimsus on pea 300 kW ning tippkiirus 386 km/h. Hinnad algavad standardmudelil 52 000 dollarist, tippversiooni saab kätte aga 100 000 dollariga. Auto kiirendab nullist sajani 2,5 sekundiga.

Lucid on lubanud, et hakkab autosid tootma 2019. aastal ning esimese tegevusaastaga plaanitakse toota 10 000 mudelit.

Väljumisel sarnaneb Lucid Air veidi Tesla Model S-iga, mis pole ka ime, arvestades, et Rawlinson on viimase valmimise juures aktiivselt kaasa löönud. Siiski vahendab välismeedia, et Air peaks olema Model S-ist uh-

kem, kuna kasutatud on kallimaid materjale ning viimistluski on peenem.

Karma (Fisker) Automotive

Fisker Automotive on USA meedias nime saanud peamiselt seetõttu, et tegu on ettevõttega, mis sai rahastust praeguseks üsna hävitava hinnangu saanud taastuva energia laenuprogrammist. Nimelt said nimetatud programmi kaudu raha paljud ettevõtted, millest aga suurt midagi lõpuks välja ei tulnud ning seega süüdistati kogu programmi raha raiskamises ja selles, et midagi kasulikku sellega ei saavutatud.

Nimetatud programmist sai raha ka Fisker Automotive, mis nelja aasta eest ametlikult pillid kotti pani. Nüüd aga on ettevõtte tagasi, sedapuhku Hiina investore rahaga. Ettevõtte ostis ära Hiina autoosade tootja Wanxiang Group ning seejärel nimetas selle ümber Karma Automotive'iks.

TAKSOTEENUS

Uber tõi esimest korda tulemused avalikkuse ette

MAIT KRAUN
kaasaautor

Uber otsustas oma finantstulemused esimest korda avalikustada, kirjutas Bloomberg.

Taksoteenust pakkuv Uber Technologies ei pea oma finantstulemusi avalikult teatama. Erakätes olev ettevõtte on otsustanud sellest luksusest aga seekord loobuda. Uber teatas, et nende käibe kasv ületab kaotusi – sellega loodetakse investorele selgeks teha, et nende äri väljavaade on hea ning skandaalid pikaajalist pilti ei sega.

Uber suutis 2016. aastal oma tellimuste mahtu suurendada kaks korda, 20 miljardile dolla-

rile, selgub Uberi poolt Bloombergile saadetud andmetest. Puhaskäive ulatus 6,5 miljardile dollarile. Kohandatud puhaskahjum oli aga 2,8 miljardit dollarit. Sinna sisse ei ole arvestatud Hiina äri, mille Uber eelmisel suvel maha müüs.

Esimese kvartali numbriid Uber siiski avaldada ei tahtnud. Ettevõtte sõnul vastasid need ootustele, aga investoritele pole veel numbreid teada antud. Uberi juhtkonnal on hea meel, et käibe kasv ületas eelmisel aastal kahjumit ning ettevõttel läheb vaatamata skandaalidele hästi ka tänavu.

“Meil on hea meel, et äri on

täie tervise juures ja kasvab. See annab meile ruumi teha muutusi, mida on vaja eelkõige juhtimises ja aruandluses, kultuuris ning organisatsioonis. Samuti suhetes sõitjatega,” ütles Uberi USA üksuse juht Rachel Holt.

Viimastel kuudel on Uberist lahkunud mitu tippjuhti ning Uber käivitas seksuaalse ahistamise süüdistuste tõttu siseuurimise. Lisaks on mitu töötajat väitnud, et ettevõtte sisekliima on mürgine.

Kasv kiirenes

Uberi äri on väga suur ja paisub järjest suuremaks. 2016. aastal viimase kolme kuuga kas-

vas tellimuste hulk 28 protsenti (eelmise kvartaliga võrreldes), 6,9 miljardile dollarile. Samas kvartalis oli ettevõtte käibe 2,9 miljardit dollarit, mis on 74 protsenti enam kui kolmandas kvartalis. Kaotused suurenesid sama aja jooksul 6,1 protsenti, 991 miljonile dollarile.

Kui võrrelda müügi kasvu kahjumiga, siis polegi pilt nii tume. Sellegipoolest kaotab Uber suuri summasid, ütles Columbia ülikooli äriduse professor Evan Rawley. “See on väga suur raha, mida ühe kvartaliga ära põletada,” ütles ta.

Uber ütles, et nad kasutavad üldiselt üldtunnustatud

raamatupidamise põhimõtteid (GAAP). Käibes kajastub vaid see, mida Uber sõitjatel tasunavõtub, välja arvatud UberPooli teenus, kus kogusumma arvestatakse käibena. Kahjumisse ei ole arvestatud töötajatele mõeldud aktsiapakke, teatud kinnisvarainvesteeringuid, autode ostmise ja teisi kulutusi.

Põletatud on juba 8 miljardit

Investorite hinnangul on Uberi väärtus 69 miljardit dollarit. Ettevõtte tegutseb juba 75 riigis. Hiinas kulutas Uber konkurentsis püsimiseks suuri summasid – eelmisel aastal saadi riigis 1 miljardi dollari suurune kah-

jum. See tähendab, et globaalselt kaotas Uber kokku 3,8 miljardit dollarit. Augustis otsustati Hiina äri maha müüa. Tehingu käigus sai Uber 18 protsendilise osaluse Hiina ettevõttes Didi Chuxing, mis tegeleb samuti taksoteenustega. Osaluse väärtus kajastati ka finantstulemustes. Uber teatas, et Hiina äri müügi, maksude ja teiste faktoritega arvestades kaotasid nad aastaga 1,2 miljardit dollarit.

Ettevõtte asutati 2009. aastal ja alates sellest on kogukahjum juba 8 miljardit dollarit. Ettevõtte teatas, et neil on vaba raha 7 miljardit dollarit ning võimalik krediit 2,3 miljardit.

Tesla maatasa teha

◀ Faraday Future esitles oma uut elektri-
autot FF 91 selle aasta jaanuaris rahvus-
vahelisel elektroonikamessil Consumer
Electronics Show, mis toimus USAs Las
Vegases. FOTO: EPA

➤ See auto on justkui lii-
kuv kodu – inimene saab
autos pikali visata, aga ka
näiteks tööd teha.

Nio USA osakonna juht Padmasree Warrior
pereaust Nio EVE

Esimene Fisker Karma anti välja 2011. aastal. Toona oli tegu äärmiselt luksu-
sliku sportautoga, mille katusel on päi-
kesepaneelid. Kriitikutelt sai kiita eeskätt
auto välimus, mis olla moodne ja voolujo-
neline. Küll aga ei meeldinud ekspertidele
see, mis toimus auto sees, interjööri ole-
v igav ja tuim, lisaks probleemid kvaliteedi-
ga, mis kõik auto autode lõikes märkimisvää-
rselt. Nii kutsuti mitu Fisker Karma akueva
tõttu tagasi.

Fisker Karma uus ja autotootja lubaduse
kohaselt parem versioon peaks aga mõne
aja pärast välja tulema. Karma Revero hind
jääb 130 000 dollari juurde ning ettevõtte
juhi Jim Taylori sõnul on praegu juba ka mõ-
ned tellimused. Tegemise siiski täiesti elek-
tril töötava autoga, vaid hübriidiga.

Nio

Kui Tesla on tuntud oma kiiruse poolest, siis
Nio jõudis rahvusvahelisse meediasse selle
poolest, et on veel kiirem. Nii kuulub Nio
EP9 sportautole Saksamaa Nürburgringi ra-
jarekord elektri- ja autode arvestuses.

Kui EP9 on väga sportlik auto ning selle
praktiline väärtus on küllaltki tagasi-
hooldlik, siis on Nio EVE mõelnud ka neile,
kes tahavad neljarattalist rohkem prak-
tilisteks sõitudeks. EVE peaks olema tööli-
ne pereauto, mis on piisavalt ruumikas, et
pere saaks auto tagaosa rõõmsalt laua ta-
ga istuda, samal ajal kui isejuhitav süsteem
tee peal tegusid teeb ning reisijad turvali-
selt sihtkohta toimetab.

Nio USA osakonna juht Padmasree War-
rior on CNBC-le öelnud, et see auto on just-
kui liikuv kodu – inimene saab autos pika-
li visata, aga ka näiteks tööd teha. Erine-
valt Tesla autodest on Nio EVE-l kokkuvol-
ditavad istmed ja laud, mistõttu saab neid
oma äranägemist järgi sättida ja kasutada.

Hiina internetigigant Baidu on investee-
rinud Niosse teadaolevalt suisa 600 miljonit
dollarit. Kokku on Nio saanud investee-
ringuid 1,1 miljardi dollari väärtuses.

USA majanduses on tõsised probleemid

Kaks Wall Streeti mõjukat te-
gevjuhti – Larry Fink ja Jamie
Dimon – hoiatavad, et USA ma-
jandus pole probleemivaba,
vahendas Bloomberg.

Investeeringufirma Black-
Rocki tegevjuht Larry Fink ütles,
et USA majanduskasv on aeglus-
tumas, sest president Donald
Trump ei pruugi oma poliitika
Kongressist läbi suruda. JP-
Morgani tegevjuht Dimon aga
ütles, et “selgelt on riigis mida-
gi valesti”. Mõlemad tegevjuh-
id on Trumpi nõustavate ärijuhti-
de grupis.

Muutused toimuvad aeglaselt

Fink avaldas meelehärmi selle
suhtes, et muutused toimuvad
uue administratsiooni all aegla-
selt. Ta ütles CNBC-le, et USA ma-
jandus on aeglustumas, sest nii
tarbijad kui ka ettevõtted ootavad
uue administratsiooni järg-
misi samme. Nad tahavad teada,
kas maksureform ning regulat-
sioonide vähendamine surutakse
läbi või mitte. Ohu märgiks
on tervishoiureformi läbikuk-
kumine märtsis.

“Järjest enam muretsetakse,
et neid ettepanekuid on aina
raskem ja raskem teostada,” ütles
Fink neljapäeval CNBC-le.
“On näha, et USA majandus on
aeglustumas.”

Fink ütles, et USA majandus-
kasv võib esimeses kvartalis olla
G7 riikide seas kõige mada-
lam. Jaapani, Kanada ja Euroopa
majandused kasvavad kiiremini,
kui pool aastat tagasi
oodati. USA majandus jääb aga
ootustele alla. Kui maksureformi
ja regulatsioonide vähenda-
mist ei tule, tuleb turgudel ta-
gasilööki.

Negatiivset on rohkem kui positiivset

Dimon rääkis oma iga-aasta-
ses kirjas, mis oli 45 lehekülge
pikk, kuidas USA on tu-
gevam kui kunagi varem. Tõsi,
sellele järgnes nimekiri USA
majanduse probleemidest. Vii-
mane nimekiri oli ka tunduvalt

pikem. Alates sajandivahetusest
on USA kulutanud sõdadele tril-
joneid dollareid, üliõpilased on
võtnud tohutult laene ning kõr-
ge haridusega välismaalased on
sunnitud riigist lahkuma, ütles
ta oma kirjas. Ta kutsus üles inf-
rastruktuuri kulutusi suurenda-
da ja ettevõtete makse alanda –
see peaks majandusele
hoogu juurde andma.

Fink, kes on maailma suuri-
ma varahaldusfirma juht, ütles,
et kõige “rahvarohkem panus”
on praegu USA intressimäära-
de tõusule panustamine. Ta üt-
les, et USA kümneaastaste võla-
kirjade tootluse alla 2 protsen-
di langemise tõenäosus on hoopis
51 protsenti.

BlackRock püüab praegu enda
kasvu kiirendada, halvasti
läheb eelkõige aktiivsetel akt-
siafondidel, mille juhivad valivad
aktiivsed. Aina enam toetu-
takse kvantitatiivsele analüü-
sile (*quant funds*). See tähendab,
et rahahaldurid ehitavad arvu-
til põhinevad mudelid, mis ot-
sustavad, kas investeerimine on at-
raktiivne või mitte.

Arvutid otsustavad järjest rohkem

Eelmisel nädalal teatas Black-
Rock, et 201 miljardist dolla-
rist, mida juhivad aktiivsed fon-
dihaldurid, viiakse 6 miljardit
just niinimetatud kvantitatiiv-
setesse fondidesse. Lisaks selle-
le koondatakse aktiivsetes fon-
dides üle 30 inimese, viis neist
on juhtival kohal.

Fink ütles CNBC-le antud in-
tervjus, et need sammud ei
asenda inimesi arvutitega. “See
on USA suurema turuväärtu-
sega aktsiate mängumaa-
sti ümberorienteerumine,” üt-
les ta. “See on arusaam, et on ka
muid võimalusi informatsiooni
töötlemiseks.”

Investeeringufirma teeb vä-
ga palju uurimistööd just teh-
isintellekti alal, ütles Fink. “See,
et arvutid suudavad ilma inimese-
ta üksi aktsiaid valida, on pigem
müüt,” lisas ta.

LÜHIDALT

Hiina SKP kasv oodatust kiirem

Hiina SKP kasvas esimeses kvartalis 6,9% ehk
0,1% võrra rohkem kui analüütikud olid prog-
noosinud, vahendas CNBC.

Majanduskasvu toetasid eeskätt suuremad
kulutused taristule ning rallinud kinnisvara-
turg, mis nüüd, tõsi küll, paistab hoogu tasa-
pisi maha võtvat.

Esimese kvartali majanduskasvu tempo oli
suurim alates 2015. aasta kolmandast kvar-
talist.

Terrorioht Prantsusmaa presidendivalimiste kohal

Eriteenistused hoiatasid Prantsusmaa pre-
sidendivalimiste esinumbri võimaliku ter-
roriohu eest, vahendas ajaleht Journal du di-
manche. Väljaande sõnul hoiatas Prantsus-
maa sisejulgeoleku peadirektoraat DGSJ läi-
nud nädalal kõiki eelseisvate valimiste peami-
si kandidaate – Emmanuel Macroni, François
Filloni, Jean-Luc Mélenchon, Marine Le Peni
ja Benoît Hamoni – konkreetse terroriähvardu-
se eest, mis puudutas nii kandidaatide isiklik-
ku julgeolekut kui ka nende valimisstaape.
Pariisi prokuratuur algatas pärast nende tea-
dete saamist ka eeluurimise.

Info@kemmerling.ee Tel. 5131903

KEMMERLING

- ♥ Bürookonteinerid
- ♥ Sanitaarkonteinerid
- ♥ Piirdeaiaid
- ♥ Rent
- ♥ Müük
- ♥ Eriprojektid

LADUKS

www.laduks.ee

TÖÖSTUSUKSED TULETÕKKEUKSED LAADIMISSEADMED

MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS

5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE

tel 6 803 505 mob 56 505 898 info@laduks.ee

FINANTSTEENUSED

Investeeringisühingud hädas valuutariskiga

Kuna enamik Eestis tegutse-
vaid investeerimisühinguid
osutab investeerimiseenuseid
väljaspool Eestit, siis on siinsed
ühingud väga avatud valuuta-
riskile, rõhutab finantsinspekt-
sioon oma ülevaates.

Ulatusliku piiritaguse tege-
vusega kaasnevad märkimis-
väärsed vastavus-, operatsioo-
ni- ja maariskid, märgib ins-
peksioon. Sektori avatud valuuta-
positsioonide väärtus kaha-
nes 2016. aasta neljanda kvarta-
li jooksul 27% ja oli 54 miljonit
eurot. Vähendamise hoolimata
on valuutariski tase kõrge: oma-
vahendite suhtes 143%. Et kursi-
kõikumistega ei kaasneks suuri
kahjumeid, juhivad investee-

rimisühingud tururiski pideva
aktiivse seire kaudu.

Eestis tegutsevad investee-
rimisühingud tegelevad väärt-
paberivahenduse ja tuletisin-
strumentide müügiga. Klientide
varade maht, mida siinsed in-
vesteeringisühingud haldavad,
suurenes 2016. aasta neljandas
kvartalis hüppeliselt ehk 20%
ja kerkis 1,1 miljardile eurole.

Investeeringisühingute
endi varade maht suurenes
2016. aasta neljandas kvartalis
15%, 47 miljonile eurole. Kuna
klientidele anti väärtpaberite
ostuks laenu, kasvas laenuport-
fell kvartali jooksul poole suu-
remaks ja moodustab 39% kogu
varadest. Poole varadest moo-

dustasid hoised pankades ja
finantseerimisasutustes. Lisaks
hoidsid investeerimisühingud
8,5% varadest võlakirjades, et
täita likviidsusnormatiivi. Võ-
lakirjaportfelli maht suurenes
neljandas kvartalis 20%. Lik-
viidsuskattekindruse nõuet täit-
sid kolmandas kvartalis kõik
investeeringisühingud, sektori
kokkuvõttes suure varuga, märgib
finantsinspeksioon.

Kasvanud kasum ja tulud

Varad on küllaltki likviidselt
paigutatud – võlakirjadesse
ning pankade ja finantseerimis-
asutuste hoiustesse. Likviidsed
vahendid on ligikaudu 55% va-
radest.

Eelmise aasta neljandas
kvartalis teenitud kasum ja
kogutud tulud olid tavapära-
selt palju suuremad. Neljanda
kvartali kasum küündis kõrge
3,7 miljoni euroni. Kuigi aasta
esimese kolme kvartali jooksul
jää sektor kahjumisse, ulatus ka-
sum aasta kokkuvõttes 2,6 mil-
joni euroni.

Kehvast aasta algusest hoo-
limata oli aastane kasum
88% suurem kui 2015. aastal.
2015. aasta tulemus oli väiksem
peamiselt seetõttu, et investee-
rimisühingud pidid suuremas
mahus maha kandma väärt-
paberivahenduse käigus klientide
vastu tekkinud nõuded.

Tallink Spa & Conference Hotel

- 10:00** Registreerimine ja hommikukohv. Värske Äripäev
- 10:30** Moderaatori avasõnad
- 10:45** **2016 tuleõnnetused ja tuleohutusturu trendid. Muudatused tuleohutusnõuetes**
MARKO RÜÜ, Päästeameti ohutusjärelvalve osakonna juht
- 11:15** **Päevakajaline tuleohutus kinnisvaraarenduses ja -halduses**
Üllatusesineja, avaldame aprilli lõpus-mai algul
- 11:45** **Kindlustusjuhtumid ja probleemid seoses tuleohutusega**
ALLAN KRJUS, If P&C Insurance AS ettevõtete kindlustuse riskijuht
- 12:15** **Passiivsed tulekaitse materjalid ja Eesti seadusandlus**
VILJAR SEDRIK, Genoke Trading OÜ tegevjuht
- 12:45** Lõuna
- 13:30** **Kustutussüsteemid ja tuletõrjesisikud (tuletõrjekapid). Poolt ning vastu**
GEORG KANGUR, Firetek OÜ direktor
- 14:00** **Tuleohutussüsteemid Maakri tn kõrghoone jt objektide näitel**
ANDRUS NURGA, Antifire Tuleohutuslahendused OÜ juhatuse liige
- 14:30** **Tulekahjuõppuste korraldamine Selveri näitel**
JAAN AIA, Viking Security AS projektijuht
- 15:00** **Ettevõtte kogemus suurõnnetusest tulega, hotell Bernhardi näitel**
MADIS MUTSO, hotell Bernhard omanik
- 15:30** **Arutlusring / ettevõtte kogemus. Kuidas ennetada lisakulusid, majanduslikke kahjusid ning saatuslikke vigu?**
- 16:00** Konverentsi lõpetamine

SOODUSHIND
kuni 10. maini
179 +km

Lisainfo: Anne Oja | tuleohutuskonverentsi programmijuht
5522245 | anne.oja@aripaev.ee

Konverentsil oma toodete ja teenuste esitlemisest huvitatud ettevõtetele palume võtta ühendust konverentsi reklaamimüügi projektijuhi Age Raamiga
age.raam@aripaev.ee | 58 666 496

Korraldajad:

Toetaja:

Äripäeva Infopank

Sisesta ettevõtte nimi, registrikood või isiku nimi

Kõigi Eesti ettevõtete
taust ja seosed
Äripäeva Infopangast!

Äripäeva Infopank | telefon: (+372) 667 0008 | e-post info@infopank.ee
www.infopank.ee

KUIDAS KUULATA, ÖPPIDA, NAERDA JA JUHTIDA

klubi hind
30,50
tavahind 38,50

VIRGINI VIIS

RICHARD BRANSON

ILMUB 20. APRILLIL

Äripäev

Äripäeva raamatuklubi

pood.aripaev.ee/raamatud

AVALIK ESINEMINE

Kuidas oma unikaalse kogemuse abil kuulajal kõrist kinni hoida?

Avaliku esinemise pärast tekkinud pabinat pole vaja varjata – serveerige see huumorina, sest kui inimesed juba naeravad, siis on see suur kergendus, soovib kogunud esineja Mihkel Raud.

MERIT PÄRNPUU
merit.parnpuu@aripaev.ee

Pärnu
Konverentsid

Pealegi tabatakse nii kaht naelapead ühe hoobiga: esiteks me mõõname seda, et oleme haavatavad, ja teiseks saavad inimesed naerda. See on kui "Jumal tänatud, ma natukenegi meeldin neile!". Siirus meeldib inimestele, sest me kõik kardame esineda. Lisaks tekitab see publikuga empaatilise sideme: publik tunnetab, et esineja on temaga kontaktis, rääkis Raud.

Esineda on mõtet vaid siis, kui sul on isiksusena mõne teema kohta midagi unikaalset öelda ja oma vaatepunktist lisada. Geneerilist juttu ei ole mõtet ajada. Raud kirjeldab seda nii: võtad oma unikaalse kogemuse läbi kuulajal kõrist kinni ja valvad terve ettekande jooksul, et ta peost ära ei libiseks.

"Üks hea avalik esinemine peaks ehitama ühe idee või väikse mõtte kuulajate pähe ja selleks ongi rännaku metafoor päris hea. Lähte koos rännakule ja siis kui rännak lõppeb, on minu idee ehitatud kuulaja pähe nii, et kuulaja ei olegi sellest ise päris täpselt aru saanud, kui peenelt ja filigraanselt see kõik käis."

Kõne kondikava loomine

Kõige tähtsam on, et ettekanne või esinemine oleks ette valmistatud. See võib kõlada lihtsalt, aga tiheda konverentside külastajana teab Raud hästi, kui kehvasti sellega on. Ettevalmistamise all peab vilunud lavameister silmas just kõne üleskirjutamist ja endale kõva häälega ettelugemist. Selleks on paar lihtsat nippi.

Esimese asjana tuleb kõne kirjutamisel jälgida, et see kõlaks nagu improvisatsioon ja jätkaks suulise kõne mulje. Pikad lohisevad sõnad ja võõrsõnad tuleb kohe välja praakida. "Võõrsõnade vastu on mul tohtu allergia ja võõrsõnu kasutatakse tavaliselt selleks, et mõjuda intelligentsemalt või laiemma silmaringiga," märkis Raud ja tõi kõrval näite. "On terve hulk poliitikuid, kes kasutavad selliseid sõnu, mida ma arvan, et pole isegi olemas. Hiljuti rääkis üks minu endine poliitikust kolleeg Keskerakonnas toimunud eksplosioonist. Mõtlesin, et mis kuramuse eksplosioon? Aa, plahvatus! See on tulnud ingliskeelsest sõnast *explosion* ja nüüd tahetakse selle sõna kasutamisega mõjuda kuidagi erudeeritumalt."

Kõnetesti kirjutades tuleb jälgida, et see oleks loetav, suuliselt ette kantav, ei loobiseks, laused poleks liiga pikad ja et seda oleks lihtne lugeda. Kui kõne on valmis kirjutatud, saab seda lihtsa struktuuri abil kontrollida.

Raud kasutab struktuuri, mille pakkus välja haridusevangelist Sir Ken Robinson. Viimase järgi võiks esinemine kätkeada viit peamist punkti.

1. Sissejuhatus, kus räägitakse lühidalt sellest, mis tuleb jutuks.
2. Sõnavõtu põhjuse selgitamine, et miks see on oluline.
3. Ühe idee või mõtte kirjeldus, kuidas kuulaja sellest rikkamaks saab.
4. Näited, kuidas uuenduslikku ideed praktiliselt rakendada või tegelikult elus kasutada.
5. Kokkuvõte, mida sellest kõigest arvata. Kõige suurem viga, mida seda või ükskõik millist muud struktuuri järgides võib

▲ Iga esinemine tuleb korralikult ette valmistada, hoiatab kogunud esineja Mihkel Raud. FOTO: ANDRES HAABU

PANE TÄHELE Avaliku esinemise lõksud

Ärge mingil juhul alustage enesereklaamiga. "See on levinud viga, mida tehakse, sest kui sa avalikult esined, siis sa juba müüd ennast," märkis Raud. **Teine** halb asi on mõjuda üleolevalt. Kui sa annad publikule märku või mõista, et sa ei ole oma esinemist ette valmistanud. Seda tehakse kriminaalselt palju, rääkis Raud.

Arvestada tuleb ka sellega, millise publiku ees sa esined. Näiteks gümnaasiumiõpilased vs. keskealine publik.

Veel üks lõks on igavus, kui jutt on lihtsalt igav. "Kui sul ei ole midagi huvitavat öelda, siis ära esine. Kõige hullem asi on igav kõne."

Tüüpiline aplomb on mõne nalja tegemise järel jääda ootama, et inimesed naeraksid.

MIS ON MIS Juhtimislabor

Pärnu Konverentsid alustas uue ürituste sarjaga.

Esimene Juhtimislabor kandis pealkirja "Kuidas saada, mida tahad?" ning põhines Harvardi professori Amy Cuddy raamatul "Kohalolu".

teha, on hakata koolilapse kombel kirjandit kirjutama ehk hakata seda struktuuri seletama. Näiteks "Kallid sõbrad, kõigepealt sissejuhatuses tahaksin ma teile rääkida sellest, millest ma teile räägin ... Ja siis ma tahaksin rääkida sellest, et miks see minu idee on oluline. Ja siis ma tahaksin jõuda oma jutu peamise kontseptsiooni juurde ja rääkida sellest, miks see idee on oluline. Ja siis ma tahaksin rääkida sellest jne".

"Seda anatoomiat ei ole vaja kuulajal

teada, see on vajalik teile, kui te oma kõne struktuuri ette valmistate," hoiatas Raud.

Õnnestunud esinemine on nagu rokk-kontsert

Avalik esinemine sarnaneb Rauda sõnul rokk-kontserdiga: tähtis on, mismoodi alustate ja mismoodi lõpetate. "Kui te lähete rokk-kontserdile, siis näete, et rokk-kontsert on tegelikult lavastus. Seal on kaks kõige olulisemat punkti: kõigepealt lastakse publikul oodata, mõnikord isegi poolteist või kaks tundi, et kruvida pinget, ja lõpus lastakse publikul nuputada, mis lisalugusid veel esitatakse."

Algus on iga avaliku esinemise puhul närvikõdi ja see tegelikult määrab kogu esinemise edasise kulu. Sellest oleneb ka, kas esinemine on üldse väärt jätkamist. Seetõttu on väga oluline suuta ennast kohe alguses kehtestada. Raud ise ütleb selle kohta *do-it-on-time*. "On kaval tekitada natuke draamat ja selleks on palju võimalusi. Ootamatu küsimusega konfliktit tekitades on alati hea ja mõnus panna publikut ennast kuulama."

Veel üks nipp on näidata mingit eset või ootamatut slaidi, mis tekitab esimesena küsimusi, miks ta küll seda näitab. Aga esinemise käigus saab publik aru, kuidas see ootamatu ese või kujund aitab jutu mõtet ja väikest ideed kuulaja peas uuesti üles ehitada.

Teine oluline asi on lõpp, sest see on koht, kus inimestel tavaliselt jääb meelde, mida te rääkida tahtsite. Siin on väga erinevaid nippe, kuidas seda teha. "Minule isiklikult meeldib nn *call to action* ehk üleskutse midagi teha. Üks hea näide on selline, et kui ma lähen kooli rääkima näiteks küberkiu-

samisest, siis ma lasen oma jutu lõpetuseks kõigil lastel võtta välja mobiiltelefonid, teha lahti Facebook ja kustutada sealt ära keegi, keda nad teavad tegelevat küberkiusamisega. See on klassikaline *call to action*-lõpp ehk sa lõpetad oma kõne millegagi, mida saab kohe ühiselt ära teha."

Ehkki see ei pruugi alati töötada ja selleks pole ka alati võimalust, soovib Raud teha esinemise lõpp natuke dramaatilisem, kui oli eelnev esinemine.

Teadmiste needus

Tihti lugu langetakse avalikult esinedes veel ühte lõksu ja selle lõksu nimi on teadmiste needus. See seisneb selles, et kui sa midagi väga hästi valdad, siis sa eeldad, et ülejäänud inimesed on sellega sama hästi kursis.

Kasutatakse selliseid mõisteid, väljendeid ja sõnu, mis on sinu enda jaoks täiesti arusaadavad, kuid suurem osa inimestest nendest aru ei saa. "Mulle hästi meeldib, kui Marko Reikop intervjuuerib teadmiste needuse klassikalisi patsiente. Näiteks keegi tuleb saatesse ja hakkab jaurama fiskaalpoliitika paradigma muutustest. Tema jaoks on see elementaarne, nad räägivadki nii, ta saab aru, mis see on. Võib-olla ta ei saa aru, aga kui ta seda sõnavara kasutab, siis ta mõjub enda arust autoriteetselt. Ja Reikop ütleb oot-oot-oot, mis asi see on, millest te räägite? Intervjuueritavale tundub, et Reikop on loll või rumal, aga mina televaatajana olen Reikopile tänulik, et ta toob selle inimese oma mugavustsoonist välja."

"Inimesed ei ole sellepärast rumalad, et nad nendest asjadest midagi ei tea, inimesed tunnevad teisi asju ja on kodus teistes asjades," rääkis Raud, kelle sõnul on igasugune žargon hästi ohtlik.

KOMMENTAAR

Konkurentsi pensioniturule!

Alates kogumispensioni süsteemi rakendamisest on pideva tähelepanu all olnud süsteemi üks külg, milleks on kogumine. Vähem tähtis ei ole aga ka teine osa süsteemist, milleks on pensionide väljamaksmine. Veel ei ole neid inimesi palju, kes oma kogutud raha eest pensioni saavad, aga peagi olukord muutub.

Kogumise poolel on algselt väheses konkrentsis seisus olnud rõhk peamiselt fondide haldustasudel ja tootlusel. Konkrentside lisandumine ja inimeste teadlikkuse tõus tõi olulised muutused. Juba ainuüksi teade Tuleva turuletulekust on muutnud 2. samba klientide jaoks olukorda. Fondide valitsemistasud on alanenud ja ka valikuid on juurde tekkinud. Pensionide poolel on olukord sarnane sellega, mis fondide maastikul oli kümme aastat tagasi. Ka siin võiks olla märksõnadeks teadlikkus ja konkrents, just needsamad asjad, mis pensionifondide puhul on paranenud või paranemas.

Investeeringuriski võiks lubada

Inimeste teadlikkus on väike. Seega on inimlikult mõistetav, et pensioniks koguja käsitleb fondi kui oma sääste ning pensionile jäädes tekib soov see raha korraga kasutusse võtta. Et kogutud summast saab sisetuleku kogu pensionipõlvaks, on raske selle kulu hinnata. Paljud inimesed ei oska hinnata, kas näiteks 50 000 väärtuses fondiosakute eest saadav pension 200 eurot kuus on vähe või palju.

Ka garantiisid ei osata eriti väärtustada. Elukindlustus pakub klassikaliselt garantiisid. See tähendab, et pikaealisuse riski katmise kõrval kirjutatakse välja ka intressigarantiisid. Ka siin võiks kaaluda lubada suuremaid valikuid, näiteks lubada investeerimisrisiki kandmist ka pensionieas. Lisaks on raske hinnata, kas pakutavad muud garantiid – pension on küll eluaegne, aga mitte lühem kui kümme aastat – on adekvaatsed või mitte.

Väljamakseid on tehtud veel lühikest aega ja pensionile minejaid on vähe. Nii on ka konkrents pensionide turul veel väike. Teenusepakkujaid on ainult kolm. Tulevikus võiks iga inimene ise otsustada, kuidas ta kogunenud raha erinevate lepingute vahel ära jagab. Konkrentsi suurendamiseks võiks lubada mitmeid kindlustusandjaid. Mahtude kasvamine võimaldaks hoida ka kindlustusseltside kulumarginaalid tarbijate vaatest kontrolli all.

Oluline on, et ei läheks kaduma samba peamine eesmärk – sisetuleku tagamine kogu pensionipõlvaks.

KAIDO KEPP
IIZI partnersuhete juht

„Ka siin võiks kaaluda lubada suuremaid valikuid, nt lubada investeerimisrisiki kandmist ka pensionieas.“

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetuse:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111

Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105

Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099

Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised –
ostukeskkond privileeg aripaev.ee ja
soodsaim võimalus soetada
Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja
kaastoid vajaduse korral lühendada.
Toimetuse kaastoid ei tagasta. Kõik ajalehes
Äripäev ja tema lisades avaldatud arti-
klid, fotod, teabegraafika (sh päevakajal-
set, majanduslikul, poliitilisel või religioo-
selt teemal) on autoriõigusega kaitstud
teosed ning nende reprodutseerimine, le-
vitamine ning edastamine mis tahes kujul
on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta
keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu koh-
ta võtte pöörduda Pressinõukogusse,
pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Nutikus avab Eestile USA turu

Maailma majandus- ja finants- turud jälgivad huviga, milliseks kujuneb USA 45. presidendiks vannutatud Donald J. Trumpi ellu viidav välis-, majandus- ja kaubanduspoliitika.

Jätkuvad globaalsed geopoliitilised pinged, arvatav USA rakendatav suurem protektsionism ja sellest tulenev kaubavahetuse poliitika muutus ei jäta puutumata ühtegi avatud majandusega riiki. Vaikse ookeani kaubandusleppet (TPP) väljaastumisega juba kolmandal presidendiks oleku päeval täitis Trumpi ühe olulisest valmislabadustest – senisest kaubanduslepetest loobuda või nene üle uuesti läbi rääkida. Euroopa Liidu jaoks on selles kontekstis oluline küsimus, mis saab Atlandi-üleise kaubanduse ja investeeringute lepingu (TTIP) tulevikust.

Samas jätkab USA majandus järgnevatel aastatel kasvu ja ka tarbijate kindlustunne püsib ilmselt kõrge. Usutakse, et lubatud maksumuudatused ja riigi investeeringud taristusse parandavad tööhõivet ja aitavad kaasa palgatõusule. Seda kindlustunnet väljendab ehedalt USA börsidel pärast valimisi toimunud hüpe enneolematutesse kõrgustesse.

Värskendada tegevuskava

Eesti ja USA kaubavahetuskäive on viimastel aastatel vähenenud, kui 2011. aastal oli see ligi 900 miljonit eurot, siis aastaks 2016 on see langenud ca 500 miljonile eurole. USA oli 2016. aastal Eestile tähtsuselt kolmeteistkümmes kaubanduspartner (osakaal 2%), ekspordipartnerite seas kümnendal kohal ja impordipartnerite seas 16. kohal.

Riigil on koostöös Eesti ettevõtetega otstarbekas üle vaadata senised ning töötada välja uued tegevused ja võimalikud toetusmehhanismid, mis

EERIK MARMEI
Eesti Ameerika Ühendriikide suursaadik

„Eesti ei ole USAst vaadates enam kauge ja tundmatu väike riik, millest keegi midagi ei tea. Eesti tegemisi jälgitakse ja meie vastu tuntakse huvi rohkem, kui meie suurus võiks eeldada.“

võiksid 320miljonilise tarbija- ja jõuka USA turu potentsiaaliga Eesti ettevõtluse jaoks atraktiivsemaks muuta.

USA turg on suur, konkrentsitihe ja võib tunduda kauge ning kättesaamatu. Eesti ei ole USAst vaadates enam kauge ja tundmatu väike riik, millest keegi midagi ei tea. Eesti tegemisi jälgitakse ja meie vastu tuntakse huvi rohkem, kui meie suurus võiks eeldada. Positiivse kuvandi kujunemisele on kaasa aidanud viimaste aastate edulood – Eesti kui tegeus, edumeelne ja innovaatiline riik, mille ettevõtetel on USA turul edukalt rakendatud uudeid teenuseid. Heaks näiteks on Eesti robotifirma Starship Technologies, mis sai hiljuti loa autonoomsete pakirobotite pilootprogrammi korraldamiseks USA pealinnas Washingtonis ja California osariigis Redwood Citys.

IKT ja tervis

Eesti eksportiva majanduse suurima kasvupotentsiaaliga on info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, tervisetehnoloogia ja -teenused. Sellesse võrrandisse sobib asjaolu, et USAs on teenuste turg endiselt üks kiiremini arenavaid. Lisaks on mastaapide tõttu USA turg suuresti nišitoodete turg. Tootmismahud või madalam hind on kaotamas oma relevantsust. Võidab nutikaim lahendus. See tähendab, et ka kõige väikesemal ettevõtetel on võimalus edukalt jõuda suurearvulise auditooriumini, kuid selle nimel tuleb targalt tegutseda. Nii nagu näiteks toestas automaatide tootja Cleveron AS, mis on tarninud maailma suurimale jaekaubamajale Walmart mitu pakiautomaati.

Eraldi eduloona võiks välja tuua just viimastel aastatel USAs eduka tegutsemisega silma paistnud Eesti kaitsetöös-

tussektori. Mitu ettevõtet, näiteks Milrem, Defendec ja Skeleton Technologies, on teinud sihikindlat tööd võimaluste loomiseks USAs. On enam kui loomulik, et kahe riigi suhete olulisima valdkonnana, julgeoleku- ja kaitsekoostöö kõrval, arenevad ka kaitsetööstussuhted. Võimalused tuleb lihtsalt üles leida ja neid on rohkesti.

USA-l on maailmas konkrentsitiivset suurim kaitse-eelarve (umbes 600 miljardit dollarit aastas), mis tähendab suuremahulisi valitsuse tellimusi. Loomulikult on (väikestel) välisfirmadel keeruline saada otse USA valitsusega sõjatööstuse hankelepinguid, alustama peab koostööst USA enda ettevõtetega. Kõige kaugemale on ilmselt jõudnud küberkaitse- lahendusid ja kommunikatsioonisüsteeme tootev Cybernetica, kes on osalenud teadus- ja arendustöödega mitmes tuntud Pentagoni rakendusuringute ameti (DARPA) programmis, ning blockchain-tehnoloogiat arendav küberkaitsefirma Guardtime, kes on oma USAs asutatud tütarettevõtte kaudu teeb koostööd USA kaitsetööstushiiplastega. Sellistes valdkondades nagu küberkaitse või robotika ei ole suurus oluline, loevad ideed ja nutikad lahendused.

Tulevikku vaatavalt võiks eeskujuks võtta Rootsi, kellel on USAs ligi 1200 Rootsiga seotud ettevõtet (2015 seisuga), või Soome, mis oma kaubandusesinduse Finpro kaudu on järkjärgult oma riiklikku kohalolekut USAs suurendanud.

USA turust huvitatud ettevõtjal tasub nõu pidada mõne juba USAs tegutseva Eesti ettevõttega. Erialaliitludelt ja teistelt Eesti ettevõtlusorganisatsioonidelt saab abi nii alles ekspordile mõtleval kui juba välisurgudel tegutsev ettevõtjal.

KOMMENTAAR

Skandaalse Sarapuuta on lihtsam

Ragn-Sells ASI juhatusesi-mehena olen tihti pidanud selgitama, mis siis ikkagi toimub Tallinna jäätmemajanduses. Täpsemalt, mida olen teinud, et abilinnapea Arvo Sarapuu Ragn-Sellsi avalikult ründab?

Tõsi on, et Arvo Sarapuud saatvad skandaalid on muutunud igapäevaseks – isiklikud huvid ühistranspordis, jätteme-
käitluses, lähedastega erinevate allüksuste mehitamine, tema äridega seotud kriminaaluurimine, ettevõtluse ja ettevõtjate solvamine jne. Tal on tekkinud vajadus hakata teoga manipuleerima ja nii sünnibki igas situatsioonis uus tõde ja tükidest saab kokku uhke, kuid kindla aluseta kaardimaja. Pinev olukord on pannud Sarapuu otsima võimalusi, kuidas kriitilisi teemasid endast mööda juhtida ja sootuks kellegi teise kaela veeretada. Ettevõtja ründamine aga ei tohiks teenida kellegi lugupidamist.

RAIN VÄÄNA
Ragn-Sellsi juhatusesi-mehe

„Ma usun, et korruptsiooni ja omakasu kahtlused ei ole kunagi linna siseasi.“

Ragn-Sells läheb oma teed mööda edasi, nii juba 25 aastat. Ma ei väida, et me pole kunagi teinud ühtegi viga, küll aga saan uhkusega väita, et Ragn-Sells panustab avatud ja ausasse ettevõtlusesse, oma töötajatesse, tööohutusse, keskkonda ja ühiskonda tervikuna. Meil on ette näidata tunnustusi teistelt: Ragn-Sells on valitud Eesti üheks vastustundlikumaks ettevõtteks ja Eesti üheks enim töötajatese ja pereväärustesse panustavaks ettevõtteks. Ragn-Sells

on ainuüksi viimase viie aasta jooksul investeerinud Eestisse enam kui 26 miljonit eurot. Oleme tööandjaks 290 töötajale ja viimase viie aastaga on meie poolt riigikassasse tasunud 8,5 miljonit eurot sotsiaalmaksu.

Kummastav suhtlusvorm

Ragn-Sells on 135aastase ajaloo Rootsi pereettevõtte. Omanikud on alati Eestisse hästi suhtunud. Neil on keeruline mõista, kuidas üks kõrge linnaametnik kirjutab meedias halvustavaid artikleid ettevõtetest ja investoritest. Rootsis oleks see mõeldamatu, sest millise signaali annab see riigi kultuurist ja suhtumisest ettevõtlusesse ja investeerimiskeskonda?

Usun, et Rootsis oleks selline abilinnapea ammu oma kohast loobunud, sest pealinnas toimuv kahjustab otseselt kogu riigi mainet. Kas me taha-

me olla see väike ja kuri riik, mille pealinna ametnike laim ja valimatu sõim on normaalseks osaks ettevõtluskliimast? Peaminister on öelnud, et Tallinnas toimuv on linna siseasi. Ma usun, et korruptsiooni ja omakasu kahtlused ei ole kunagi linna siseasi, vaid kogu riigi jaoks märkimisväärne ja valuline sündmus. Meile tundub, et Tallinna abilinnapea soovib saata signaali ettevõtjatele ja investoritele, kes saab Tallinnas äri ajada ja kes mitte!

Kõigil on keeruline mõista, mille eest Ragn-Sellsi karistatakse. Kas selle eest, et ettevõtte lõpetas Tallinna linnaga lepingu kesklinna piirkonna teenindamiseks? Kas selline halvustav suhtumine on Arvo Sarapuu isiklik vaatenurk või jagab sellist arvamust ka Keskerakonna eliit? Loodan, et on vaid aja küsimus, kui Keskerakond mõistab, et ilma Sarapuu skandaalideta on lihtsam.

JUHTKIRI

Maavalitsustest loobumise lihtne sõnum

Maavalitsustest vabanevate ülesannete jagamine näitab, kui palju riik tegelikult omavalitsusi kohaliku elu korraldamisel usaldab.

Eelmisel neljapäeval otsustas valitsus saata riigikokku maavalitsuste reformi seaduseelnõu, millega tahetakse kaotada maavalitsused senisel kujul järgmisel aastal.

Põhjendustes on valitsus välja toonud väga olulised momendid – riigi pidamine on niigi kallis ja riigi valitsemine vajab muutusi. Ülesanded, mida maavalitsused täidavad, on kavas ära jagada omavalitsuste ja nende liitude, loodava regionaalmeti ning ministeeriumite ja allasutuste vahel.

Omavalitsustele kõik võimalik

Äripäeva arvates tuleb anda kõik mis vähegi võimalik omavalitsustele korraldada. See ei ole koht, kus riik mängib olukorda pisut odavamaks ümber, vaid tegelikult tulebki maavalitsused riigi kulukate ja väheste ülesannetega üksustena kaotada ning anda oma elu korraldamine omavalitsustele päriselt üle.

Omavalitsused on olnud A ehk vallad on ühinenud või ühinemas ja nüüd tuleb lasta öelda B ehk missuguse haldusjaotuse ja arenguplaanidega uuele Eestile riik oma teenused vastavaks peab seadma.

Haldusreformi õnnestumise tõenäo-

sus on seda suurem, mida rohkem ühine ti sellepärast, et uus omavalitsus töötab oluliselt iseseisvam ja oma kodanike-ettevõtjate huvidest lähtuv. Formaalse ühinemise tulemused selguvad nüüd mõne aasta jooksul. Jalad saavad alla need, kes tegelikult oma elu- ja ettevõtluskeskkonda paremaks suudavad teha.

Reformiga tõsi taga

Riik peab näitama, et tal on haldusreformiga tõsi taga ja maavalitsuste kaotamise eesmärk on tõesti ülesanded ja vastutus, sh ettevõtluse tugisüsteemid ja ettevõtluse soodustamine kohalikul tasandil, maavalitsuste käest omavalitsustele üle anda. See protsess peab olema maksimaalselt avalik, et tekiks julgus vastutus anda ja teiselt poolt võtta, samuti suureneks usaldus riigi ja omavalitsuste vahel.

Hetk maavalitsuste kaotamiseks ei ole parim võimalik, sest omavalitsuste põhirõhk on ühinemistel ja arusaamisel, mis pärast ühinemist tekkis. Samas on plaani õnnestumiseks vajalik otsuste tegemiseks aega napilt, sest kui enne suve selguseni ei jõuta, hakkavad kogu plaani varjutama KOV volikogude valimised sügisel. See aga tähendaks, et järgmine aasta maa-

valitsuste kaotamiseks on kas ebarealistlik või saame tulemuseks supi, mis süüia ei sünni. Ka praegu saadab iga omavalitsusi puudutavat kava rida kartusi, kas sinna mitte mõnd poliitilist lubadust pole peidetud, kas tasuta (tasutud) ühistranspordi või riigi üürimajade näol. Sellist poliitilist stsenaariumit tuleb igal juhul vältida.

Maakond haldusüksusena jääb

Maavalitsuste kaotamise mõtte vastu on öeldud, et sellega kaob maakondlik identiteet ja inimesed ei oska enam ennast määratleda. Läänemaa kaks valda, kes otsustasid ühineda Pärnumaa valdadega Pärnu maakonda, andsid märku, et kui oma kodumaakond väga kinni ei pea, liigutakse parematele jahimaadele. Ei peagi välis-tama, et tulevikus keegi samal moel maakonna piire nihutab.

Valitsuse ettepaneku kohaselt säilivad maakonnad riikliku haldamise üksustena, kus riik oma elanikele vajalikke teenuseid pakub. Maavalitsuste kaotamine ei ole kindlasti kerge ülesanne. Ilmselt ei ole praegu ka riigihalduse ministril Mihhail Korbil täpset ettekujutust, kuhu sellega välja jõutakse. Uskuge, küll jõuate õigesse kohta, teisel pool maavalitsusi on vastas omad.

REPLIIK

Sester, võtke ise IRLi ohjad!

Esimees saab erakonna uueks luua. Näiteks on sotside juht Jevgeni Ossinovski suutnud kahe aastaga teha partei, mis kaugel ühe silmaga piieldes meenutab vasakpoolset erakonda.

IRL on uppuv laev – erakond, millel pole sihti ega suunda. Kunagi esindati Euroopat juhtivat kristlikku demokraatiat. Siis sai sellest populistlike loosungitega partei kõigile. Juhan Partsi lahkumise järel on erakond ka muna kaotanud.

Uue juhina välja käidud

MÄRT BELKIN
ajakirjanik

» Juhan Partsi lahkumise järel on erakond ka muna kaotanud ning räägib heal päeval suit-supäasukestest.

Helir-Valdor Seeder on küll isamaalise näoga, ent on kaheldav, kas ta avalikkust kõnetada suudab. Teine võimalik juht on Kaia Iva – sotsiaalkaitseminister, kes teeskles, et hoolekanderaha kadumine vaid paari nädalaga ei ole üks Eesti sotsiaalpoliitika viimase aja suurimaid kriise.

Mees varjust

Esmaspäevases Päevalehes võttis Iva lõpuks sõna, aga süüdistas hädades näota ametnikke ja kõiki teisi, ainult mitte ennast. IRL vajab juhiks visiooni-

ga võitlejat. Sven Sester jäi viimastel valimistel riigikogust välja, aga sai rahandusministriks. Nii Reformi- kui ka Keskerakonna valitsuses on ta välja rääkinud IRLi näoga eelarve.

Seeder ega Iva vajuvalt laevast vett välja kühveldada ei suuda. Ilmselt peab ka Sester laevalt enne uppumist roti kombel põgenema – kui ta just ei haara rooli ega ürita laeva päästa. Bridžimeistrina võiks Sester suuta leida meeskonna ässad, teha parim võimalik leping ja kaardid meeskonna huvides õigesti välja mängida.

ÄRIPÄEV EETRIS

Kuidas müüa hipsterile?

Kes on hipster ja kuidas talle müüa ning kuidas talle mitte turundada, sellest tuleb juttu tänases saates. Sellest räägivad Passwordil toimunud vestlusringis Raimond Kaljulaid ning Telliskivi Loomelinnaku sisujuht Raimo Matvere. Vestlust juhib Mihkel Raud.

► Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

1500

korteriomanditehingut sõlmiti Eestis märtsikuu jooksul, mis on kümne aasta tehingute rekord. Viimati oli selline tase 2007. aasta mais.

MÜJÜGIKONVERENTS

26. mail

vaata: www.bestsales.ee

RISKID EUROOPAS

Olulise valikuni on jäänud vaid

Prantsusmaa presidendivalimised, mille esimene voor sel nädalavahetusel kätte jõuab, on investorid hoidnud kõhevil, ehkki Euroopa paranevate majandusnäitajate põhjal võiks ja tahaks piirkonda investeerida.

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Äripäev

Suur küsimärk on poliitiline risk.

Asjata pole Prantsusmaa valimisi nime-
tatud tänava Euroopa kõige olulisemateks
valimisteks. Äärmusparempoolse Rahvus-
rinde juht Marine Le Pen on arvamusküsit-
lustes juba pikalt liidrikohta hoidnud ning
tema üks peamisi lubadusi on prantslaste-
le oma raha tagasi tuua. See oleks eurole ka-
belimats, mis võib käima lükata kogu liidu
lagunemise.

Presidendivalimiste teises voorus, mis
toimub mais, peetakse Le Peni võiduvõi-
malusi ahtaks, kuid viimaste nädalate
arengud on loonud uue olukorra, kus ot-
sustavas voorus võivad vastastikku sat-
tuda kaks äärmust – üks vasakult ja teine
paremalt. Äärmusvasakpoolseid vaateid
esindav Jean-Luc Mélenchon on võtnud ar-
vamusküsitlustes esikolmikule järele ning
isegi edestanud konservatiivide kandidaa-
ti, endist peaministrit François Filloni.

Venezuela ja Kuuba endisi liidreid Hu-
go Chavezit ja Fidel Castrot austav Mélen-
chon pole samuti mingi eurofiil, ehkki te-
ma plaan ei ole nii selgepiiriline kui Le Pe-
ni. Ent ka tema tahab muuta Euroopa Lii-
dus jätkamise aluseid ning kui see pole
võimalik, siis lahkuda. Lahku lööks ta ka
NATOst.

Risk ja ahnus

Turgude meeleolu – ja Prantsusmaa riigi-
võlakirjade hinnad – on kõikunud koos
Le Peni võiduväljavaadetega. Kui märts-
sis kerkis ta tõenäoliselt vastaskandidaa-
diks valimiste viimases voorus tsentrist ja
Euroopa-meelne endine majandusminis-
ter Emmanuel Macron, tõmmati kergen-
datult hinge. Mélenchoni hiline spurt on
aga kõik kaardid jälle sassi löönud. Mõ-
ni päev enne presidendivalimiste esimest
voorust on kõik ikka alles lahtine – võidu-
võimalus on neljal kandidaadil.

Neile riskidele reageerides on euro
kurss hakanud rohkem kõikumama, kuid
suurema nõrgenemise USA dollari suhtes
on ära hoidnud dollari enda probleemid –
sh geopoliitiliste pingete kasv ja president

▲ Äärmusvasak-
poolne Jean-Luc
Mélenchon on
teinud hilise spurdi
ja võib samuti otsus-
tavasse vooru edasi
pääseda.

FOTO: REUTERS

Donald Trumpi verbaalsed sekkumised.
Rohkem on euro nõrgenenud ja heitliku-
maks muutunud Jaapani jeeni suhtes.

Turud on kistud hirmu ja ahnuse va-
hel. Kui võidab Fillon või Macron, võib
euro aasta lõpuks tugevneda 1,15 dollari-
le eurost, prognoosib JPMorgan. Le Peni
võidu korral võib aga euro kukkumine al-
lapoole ühe dollari taset olla nädalate kü-
simus. Või päevade, nagu hindas enamik
agentuuri Bloomberg küsitlitud 38 ana-
lüütikut.

“Turu reaktsioon oleks väga negatiiv-
ne, kuna redenomineerimise riski on vä-
ga vähe arvesse võetud,” ütles Bloomber-
gile Banque Pictet & Cie ökonomist Frede-
rik Ducrozet.

Eile kauples euro 1,06 dollari tasemel.
Vahe Prantsusmaa ja Saksamaa kümne
aasta pikkuse tähtajaga võlakirjade toot-
luse vahel on kärinenud enam kui 70 baas-
punktile.

Naela võimalus särada

Le Peni võit võib aga investorite jaoks at-
raktiivseks teha Brexitit löögi saanud Bri-
ti naela.

“Sellisel juhul näeks Suurbritannia

parem välja kui ülejäänud Euroopa. Kui
euroala ähvardab lagunemine, oleks nael
turvasadamaks,” ütles Old Mutual Glo-
bal Investors globaalsete võlakirjaturgu-
de osakonna juht Mark Nash. Nael võib tu-
gevneda 75 pennile eurost.

Rootsi majandusleht Dagens Indust-
ri analüüsis aga Prantsusmaa valimiste lä-
henedes Rootsi aktsiaid, mis oleksid või-
malikus tormis kõige suurema vastupanu-
võimega. Sellist jõudu on varasemate krii-
side põhjal näidanud näiteks Rootsi Wal-
lenbergide tööstusperekonna investee-
rimisfirma Investor, SCA ja H&M. Viima-

A Äripäeva
Akadeemia

30.05.2017

Ott Ojamets

199 € (km-ga 238,80 €)
kehtib kuni 23.04.17

Tavahind: 229 € (km-ga 274,80 €)

Kuidas õppida keeli
kiirelt ja tõhusalt?

Praktilised tööriistad ja teadmised kiireks
keeleõppeks

Info ja registreerimine: Harri Jõgis

tel: 667 0283

e-post: harri.jogis@aripaev.ee

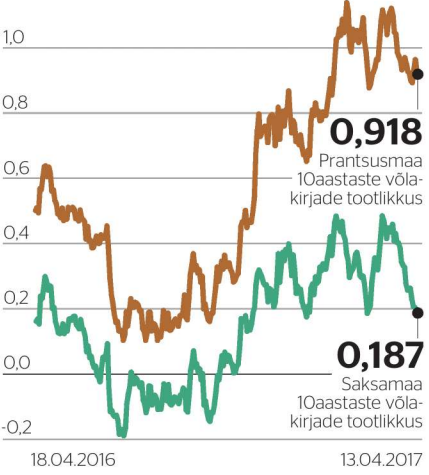
akadeemia.aripaev.ee

mõni päev

VÕRDLU

Prantsusmaa võlakirjad on investori silmis riskantsemad

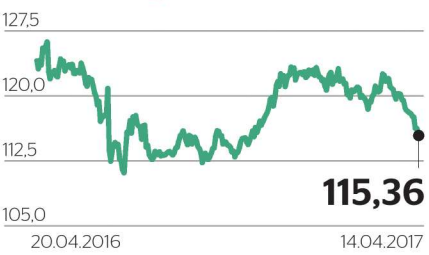
tootlus protsentides

Euro kurs USA dollari suhtes

Euro kurs jeeni suhtes

ALLIKAS: BLOOMBERG

reageerivad, võib euro kollaps kätte jõuda sündmuste kiire jadana. Agentuuri Bloomberg analüüsiksuse riskistsenariumis on kesksel kohal hoopis Itaalia, mis võib prantslastelt referendumiks innustust saada. Skeptilised itaallased võivad eurole kergemalt ei öelda kui prantslased, kellest üle 70% pooldab eurot.

Keskpank kahvlis

Teine käsitus on, et kui Prantsusmaal tuleb võimule Le Pen, ei pruugi ka Euroopa Keskpanka juht Mario Draghi enam võimeline olla "imet tegema". Kuidas toetada riiki, kust kapital põgeneb, kuna see võib eurost välja kukkuda ja kogu võla frankideks konverteerida. Kuidas rahustada olukorda, kui ka euroala teistes nõrgemates riikides vallandub massiline pangajooks. Sellisel juhul võib euro jääda poliitike päästa – kuid ajastus on halb, sest ka Saksamaal on lähemas valimised.

Prantsusmaal on võlakirju ca 1,6 triljoni euro väärtuses, mis eeldaks keskpankalt väga suurt panust, et turge rahustada. Sest tõenäoliselt ei piirduks turbulents üksi Prantsusmaaga.

“Euroopa Keskpankal on piiramatud laskemoonavarud niikaua, kui neil on poliitiline toetus,” ütles mõttekoja Bregel direktor Guntram Wolff. “Kui Prantsusmaa ja Saksamaa ei ole enam samal leheküljel, tähendab see, et poliitilist toetust enam ei ole ja Euroopa Keskpank ei saa enam eriti palju ära teha.”

Prantsusmaa arvamus loeb

Prantsusmaa presidendivalimised mõjutavad euro käekäiku nii või teisti. Pole saladus, et rahaliidu ehitus on ikka alles pooleli ja senisel kujul edasi ei saa. Reform on vajalik. Le Pen on ühe võimalusena rääkinud naasmisest piiratud kõikumisruumiga rahvusvaluutade süsteemi, mis oli olemas enne euro tulekut ning mida kirjeldab oma euroteemat käsitlevas raamatus nobelist Joseph Stiglitz. Emmanuel Macron visandab tihedamalt lõimunud liitu oma parlamendi ja elarvega.

Vähem oluline pole Prantsusmaa majanduse reformimine, mis praeguse struktuuriga ei suuda piisavalt kiiresti kasvada, et kõrgest tööpuudusest jagu saada.

Macroni võitu Prantsusmaal peetakse kõige paremaks võimalikuks tulemuseks. Ka Saksamaa on mõista andnud, et siis saaks Prantsuse-Saksa telg Euroopas jälle vedama hakata. Börsidel oodataks aga kerget rullit, kuna kaoks oluline ebakindluse allikas. Üldine foon on, et Euroopa majandus toibub ja firmade kasumid on hakanud taas kasvama.

TULEMUS

PRFoods kvartaliga rahul

PRFoods teatas, et esimeses kvartalis vähenes müügikäive jaeturusektoris, kasvas aga nii HoReCa kui ka hulgitööstussektoris.

Ettevõtte esimese kvartali käive kasvas võrreldes eelmise aasta sama ajaga 3,2% ehk 0,3 miljoni euro võrra, 10,6 miljoni eurole. PRFoods on esimese kvartali müügituluga rahul, kirjutab ettevõtte börsiteates.

Grupi tulemust mõjutab endiselt lõhe ja vikerforelli väga kõrge hind. Vikerforelli keskmine hind oli selle aasta esimeses kvartalis 67% kõrgem võrreldes eelmise aasta sama perioodiga. Lõhe keskmine hind oli vasta-

8,6
protsekti kasvas esimeses kvartalis PRFoodsi käive Soomes.

valt 18% kõrgem võrreldes aasta varasemaga.

Suurim ehk 11,6% käibe kasv tuli võrdluses eelmise aastaga kuum- ja külmsuitsutatud tootegrupist. Käive langes kala ja kalafilee tootegrupis 0,3 miljoni euro ehk 5,9% võrra. Muude kalatoodete grupis kasvas käive 0,2 miljoni eurot ehk 13,6%.

Müügikäive langes jaeturusektoris 0,9 miljoni euro ehk 16,4% võrra. Käive kasvas aga HoReCa ja hulgitööstussektoris, kus kasv jäi kokku 1,2 miljoni euro juurde. HoReCa sektoris oli kasv 26,7% ja hulgitööstussektoris vastavalt 20,9%.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

REKLAAM

Tähtajaline hois EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
kontakteeurige pangaga										
Danske Bank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150
Citadele Pank	0,40	0,50	0,60	0,90	1,00	1,80	1,80	1,80	-	350
Versobank	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
DNB	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	2	100/200 (4)
Krediidipank	0,45	0,50	0,60	0,80	0,80	1,10	1,40	1,60	-	500
BIGBANK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BIGBANK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hois EUR, %

	keskmiselt kuu jooksul	kuu püsijäägil
kontakteeurige pangaga		
Danske Bank	-	0,00
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
BIGBANK	-	-
BIGBANK	-	-
Inbank	-	-

Tähtajaline hois USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
kontakteeurige pangaga							
Danske Bank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Tallinna Äripank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Tallinna Äripank (3)	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
Citadele Pank	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Versobank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksu korregeeritud; (3) personaalpankunduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojärgilt, Äripanga jooksva hoise intressimaar on nüüd 0%.

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee
BIGBANK Ruütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee

Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DNB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee

Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

REKLAAM

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
Creditstar	EE330011038	1.12.2016	1.09.2017	8,00%	kvartaalne	1000	3 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1000	4 000 000
Creditstar	EE330011046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1000	12 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1000	5 000 000
Uvic	EE3300110782	27.11.2015	27.11.2018	10,00%	kvartaalne	1000	1 500 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1000	1 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110709	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	5 000 000
luteCredit Europe AB	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 000 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1000	15 000 000

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

REKLAAM

LHV Varahaldus

13.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.), %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,61	1,61	1,61	2,61	1,67	4,73	4,10	4,40	474 734 872
Pensionifond M, EUR	1,26	1,26	1,26	1,85	1,23	3,07	3,47	3,89	70 691 081
Pensionifond S, EUR	1,29	1,29	1,29	1,80	0,26	0,32	2,28	2,66	60 819 479
Pensionifond XL, EUR	1,41	1,41	1,41	3,00	1,99	6,11	4,64	5,13	119 355 026
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,29	0,09	0,15	2,21	2,86	20 591 180
Täiendav Pensionifond, EUR	1,62	1,64	1,64	3,22	2,41	7,79	6,05	6,32	9 193 668
LHV Pensionifond 25, EUR	1,10	1,10	1,10	3,91	1,27	2,65	3,09	3,84	12 645 709
LHV Pensionifond 50, EUR	1,31	1,31	1,31	5,48	1,21	3,13	3,84	4,60	226 624 731
LHV Pensionifond Intress, EUR	0,94	0,94	0,94	1,59	0,32	0,41	1,49	2,36	4 262 855
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,75	1,76	1,76	8,66	1,02	4,45	5,30	6,54	4 710 831
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,80	0,80	2,00	0,08	-0,20	0,92	2,00	537 293
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,37	11,48	11,48	-	1,27	0,74	-7,65	7,04	11 992 097,33
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	9,92	10,02	10,02	-	5,73	13,49	6,95	4,50	3 865 464,49
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,34	6,40	6,40	-	5,73	13,49	6,95	4,50	-

Nordea Pensions Estonia

12.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.), %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	1,13	1,13	1,13	6,32	2,24	8,59	4,72	5,07	211 880 734,43
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,98	0,98	0,98	9,63	3,19	13,52	6,77	6,61	28 464 454,70
Nordea Pensionifond B, EUR	1,00	1,00	1,00	4,03	1,27	4,43	2,8	3,44	23 399 603,39
Nordea Pensionifond C, EUR	0,88	0,88	0,88	2,25	-0,06	0,03	1,93	2,27	13 370 001,14
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,55	1,58	1,57	12,56	4,27	18,8	9,05	8,73	10 768 652,54
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,80	0,81	0,81	3,58	1,03	3,93	3,54	3,67	2 311 819,10

Trigon Asset Management

13.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.), %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Trigon Balti Fond C, EUR	19,30	19,98	19,59	6,81	2,66	14,19	13,61	9,74	1 458 194,29
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	30,44	31,52	30,91	11,85	10,77	23,66	7,33	11,48	99 626 111,04
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	25,22	26,11	25,60	21,38	2,97	66,46	19,55	2,89	15 957 693,20

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee

Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111, tel. +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

Kiire tee vastusteni

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Omad vitsad peksavad!

Rehkendasin tänavuse dividendisaagi kokku ja tõtt-öelda vajuks nagu pikaks.

Kokku peaks värsket kalkulasioonide põhjal sel aastal minu kontole dividendi ja võlakirjadelt laekuvat intressitulu kogunema pisut enam kui 6200 euro jagu. Arvestades minu portfelli suurust, ei tunne ma just liiga suurt tungi selle summaga uhkustada.

Esiteks teeb meele mõruks see, et tänavu saan dividendi vähem kui mullu, mil kontole potsatas ligi 1000 eurot rohkem omanikutulu. Ülemöödunud aastast on dividendisaak seevastu enam kui 1000 euro võrra parem. Vahe tuleb eeskätt sellest, et müüsin mullu maha Tallinna Vee aktsiad, millelt laekus aasta varem ligi 1300 eurot dividendi. Tänavu aasta alguses vähendasin portfelli ka nii mõnegi teise dividendi maksva ettevõtte osakaalu. Seega omad vitsad peksavad!

Lihtne viis rikastuda

Mulle meeldib mõtteviis, et ideaalis võiks dividend ehk passiivne tulu katta investorit igapäevased kulud. Kindlaim viis pikas perspektiivis heale järjele saada on aga kõik laekunud väljamaksed kohemaid hoolega reinvesteerida. Nõnda kogub rikuse lumepall üha uut hoogu ja ühel hetkel võib leida end tohutu rahahunniku otsast. Selle mõttekäigu kinnituseks soovitan soojalt lugeda Seppo Saario raamatut "Kuidas ma investeerin börsiaktiatsesse". Ta toob raamatus tõsielul põhineva näite Soome akadeemikust Eino Jutikkalast, kes vaatamata tagasihoidlikule palgale kasvatas oma varanduse 22 miljonile eurole. Sealjuures ulatus vanahärra iga-aastane dividenditulu viimastel eluaastatel ühe miljoni euro.

Retsept oli lihtne. Ta investeeris suurtesse turuliidritesse, mis teenivad kasumit ja maksavad igal aastal dividendi. Ta ei mütnud börsiaksiid, vaid ainult ostis. "Kui käia investor Eino Jutikkala jälgedes, võib olla jõukaks saamisen kindel," leiab Saario.

Olen vanameistriga pari ning teoorias

PANE TÄHELE

Suurimad dividendid Norra lõhekasvatajalt

Ettevõtte	aktsiaid/võlakirju portfellis	turuäärus, €	dividend/* intressimakse, €	summa, €
Lerøy Seafood	850	36 956,93	1,43	1215,5
Apranga	6000	16140	0,16	960
Baltic Horizon Fund	7430	9584,7	0,096	713,28
LHV Grupi allutatud võlakiri, 29.10.2025	10 000	11 049,03	6,5% aastas	650
Microsoft	412	25 173,47	1,47	605,64
Statoil	615	10 093,15	0,83	510,45
Olympic Entertainment Group	5000	8950	0,1	500
Inbanki allutatud võlakiri, 28.09.2026	7000	7682,5	7% aastas	490
Tallink Grupp	11 900	11 138,4	0,03	357
Apple	94	12 472,91	2,14	201,16
Berkshire Hathaway	55	8428,5	0	0
Ryanair	221	3343,13	0	0
kokku		161 012,72		6203,03

* mõnel juhul ei ole veel dividend kinnitatud ning makse suurus põhineb prognoosil

ALLIKAS: BÖRSIFIRMADE ARUANDED

Paljudes minu masti investorites pesitseb väike Warren Buffett, kes usub, et just tema on kõige parem turu ajastaja ja analüütik. investor Toomas

tundub see tõesti lollikindel ja hea passiivne viis pikas perspektiivis jõukust kasvatada. Paraku leidub vähestel meist Jutikkala meelekindlust ja paljudes minu masti investorites pesitseb väike Warren Buffett, kes usub, et just tema on kõige parem turu ajastaja ja analüütik.

Olen kehv eeskuju

Erinevalt Buffettist pole kahjuks meist suuremal osal oma eriliste võimete kohta pealt õigus. Vähemalt mitte pikas perspektiivis. Jutikkalaga võrreldes ei pruugi minagi olla just investorit musternäidis. Vähe sellest, et peagi laekub dividend ootab investeerimist, kidub minu kontol enam kui 115 000 euro suurune rahapatakas! Minu portfellis on vaid kaks ettevõtet, mis dividendi ei maksa. Berkshire Hathaway, mis eelistab teenitud kasumi reinvesteerida ja liri odavlennufirma Ryanair.

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutus on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetuse investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL Kuidas läheb Toomase investeringutel? päevane muutus

-0,13%

väärtus 275 236,58 eurot
53% aktsiad / 40% raha / 7% võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Microsoft	0,35
Apple	0,24
Olympic EG	0
Apranga	0
Statoil	0
Lerøy Seafood	0
Berkshire Hathaway B-aktsia	0
Baltic Horizon Fund	0
Tallink	0
Ryanair	0

Viimased tehingud

Müüs: 9. jaanuaril 250 iShares Stoxx Europe 600 aktsiat hinnaga 36,36 eurot aktsia. Tehingusumma oli 9090 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

Müüs: 9. jaanuaril 442 Ryanairi aktsiat hinnaga 14,68 eurot aktsia. Tehingusumma oli 6488,56 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

SINU ARVAMUS

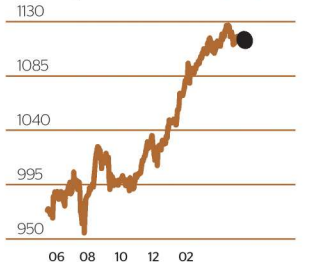
Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

1118,61 +0,01%

perioodi kõrgeim 1127,74
perioodi madalaim 955,95

BÖRS

Arco Vara juht jätkab aktsiate kokkuostmist

Ajavahemikul 5. aprillist 7. aprillini on OÜ Alarmo Kapital ostmud 55 316 Arco Vara aktsiat. Tehingu hinnavaheemik jäi 1,30 euro ja 1,40 euro vahele aktsia kohta. Tehinguid on tehtud 24 korral.

Ka märtsis ostis Alarmo Kapital aktiivselt Arco Vara aktsiaid. 1. märtsist 3. märtsini ostis ettevõtte kokku 30 458 aktsiat. Tehti 15 ostutehingut.

Arco Vara aktsia hind jääb praegu 1,37 euro juurde. Viimase kuuga on ettevõtte aktsia hind tõusnud 6,2% võrra.

OÜ Alarmo Kapital juhatusel liikmed ja omanikud on äriregistri andmetel Arco Vara tegevjuht Tarmo Sild ja börsifirma nõukogu liige Allar Niinepuu.

PANE TÄHELE

PRFoods kvartaliga rahul. Ettevõtte esimese kvartali käive kasvab võrreldes eelmise aasta sama ajaga 3,2% võrra, 10,6 miljonile eurole.

Kullale lubatakse hinnatõusu.

Selle põhjus on eelkõige pingeline geopolitiline olukord - tänavu on kulla hind tõusnud juba 12 protsendi jagu.

Snap sattus skandaali.

Ettevõtte juht Evan Spiegel olevat väitnud, et Snapchat on mõeldud vaid rikkastele inimestele ning sotsiaalmeediavõrgustik vaestesse riikidesse laienema ei peaks. Vaestele riikide hulka liigitati muu hulgas ka Hispaania.

BÖRSIKAUBAD

Kütused 17.04

USD	
Nafta IPE, bbl	55,86
Nafta NYMEX, bbl	53,09
Mootoribensiin, t	576,00
Diislikütus, t	505,25
Kerge kütteõli, t	496,75
Masuut (1% väävel), t	331,75
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,227

Põllumajandus 17.04

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	140,80
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	470,30
Kakao NYBOT, USD/t	1907,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	149,30
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	396,75

VALUUTA

Euroopa Keskpank	
Austraalia dollar	AUD 1,403
Bulgaria leev	BGN 1,956
Hiina juaan	CNY 7,323
Hongkongi dollar	HKD 8,265
India ruupia	INR 68,492
Jaapani jeen	JPY 116,010
Kanada dollar	CAD 1,407
Korea won	KRW 1202,930
Norra kroon	NOK 9,103
Poola zlott	PLN 4,245
Rumeenia leu	RON 4,519

Värvilised metallid 13.04

USD/t	
Alumiinium LME	1902,5
Vask LME	5686
Plii LME	2254
Nikkel LME	9755
Tina LME	19700
Tsink LME	2585,5

Väärismetallid 17.04

USD/kunts, units = 31,105 g	
Kuld COMEX	1287,59
Plaatina NYMEX	981,40
Palladium NYMEX	793,44
Höbe COMEX	18,52

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

BÖRS

Tallinn 13.04

aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm. %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,370	0,00	200	16,1	4,9%	0,79	0,7%
Baltika	0,309	3,00	309	66,0	4,1%	2,72	0,0%
Ekspres Grupp	1,330	-0,75	2 660	9,0	9,1%	0,82	3,0%
Harju Elekter	3,940	-0,51	21 717	21,0	5,7%	1,19	3,8%
LHV Grupp	9,350	-0,43	119 396	12,4	20,8%	2,58	0,0%
Merko Ehitus	9,290	0,43	9 810	27,0	5,0%	1,35	6,9%
Nordecon	1,330	0,00	798	14,1	8,9%	1,26	2,3%
Olympic EG	1,790	1,13	169 387	9,4	26,6%	2,50	8,4%
PRFoods	0,390	-0,51	1 845	34,4	1,9%	0,66	0,0%
Pro Kapital Grupp	1,900	0,00	3 990	-	-2,7%	1,24	0,0%
Silvano FG	2,870	0,00	47 695	11,1	24,2%	2,69	3,5%
Skano Group	0,620	0,00	-	132,4	-23,0%	0,62	0,0%
Tallink Grupp	0,936	-0,64	19 223	14,3	5,4%	0,78	8,5%
Tallinna Vesi	14,000	0,72	15 295	15,3	19,4%	2,96	6,4%
Tln Kaubamaja	8,960	0,00	71 303	14,2	15,4%	2,19	4,5%
Trigon PD	0,600	0,00	120	128,2	-2,1%	1,12	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,290	-0,32	15 831	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vaheaegade (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emaettevõtja osa põhjal

Riia 13.04

aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm. %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	5,21	0,00	13,7	0,4	-
Latvijas Gaze	8,40	0,00	10,3	0,6	-
Olainfarm	9,86	1,13	13,9	1,5	-

Kauplempüha ▲
-%

Kauplempüha ▼
-%

EUR/SEK ▲
9,5865

EUR/RUB ▼
59,7109

LOE VEEBIST

Värsked börsiuudised: www.aripaev.ee/bors
Turuülevaade: investor.aripaev.ee